

AARHUS UNIVERSITET

"Konkurrencen bliver ekstrem"

Læs tema om ph.d.-uddannelsen på side 10-11

UNivers

#7

31. maj 2010

News in English

Get closer to Aarhus University. Read the news summary for international staff on **PAGE 2**, and the summary for international students on **PAGE 19**

Kæledyr på recept

Mennesker med hjerteproblemer bliver hurtigere raske, hvis de ær en kat eller klap-per en hund. Læs hvorfor i "Frit en forsker" på **SIDE 18**

Topstyret eller åben proces?

Spørgsmålet om magten på Aarhus Universitet spiller en stor rolle i den faglige udviklingsproces, mener professor Jørgen Grønnegård Christensen, der debatterer med lektor Rane Willerslev **SIDE 6-7**

Et nyt AU

Nedtællingen til bestyrelsens beslutning om et nyt AU er i gang. 17. juni skal bestyrelsen træffe en beslutning, og rektoratet påtænker at foreslå fire hovedområder i stedet for de nuværende ni. **LÆS SIDE 4-5**

KRIGERISKE MÆND

Hver tredje mand har en gen-variation, som kan betyde tendens til voldelig adfærd. **SIDE 9**

Foto: Venligst udlånt af Scanbox Entertainment

Universiteter i chok

Regeringen har med sin spareplan for dansk økonomi rystet universitetssektoren. Føres planen ud i livet, skal der findes besparelser svarende til 376 årsværk i 2013.

Af Hans Plauborg
hhp@adm.au.dk

En lettere choktilstand præger universitetsledelserne landet over, efter at regeringens såkaldte genopretningsplan for dansk økonomi ser ud til at kræve besparelser på universiteterne på 2,3 mia. kroner i 2013. Det svarer til næsten 10 procent af universiteternes omsætning.

De foreløbige beregninger viser, at Aarhus Universitet vil blive ramt af besparelser på 18,6 mio. kroner i 2011, 115 mio. kroner i 2012 og 295 mio. kroner i 2013. Det svarer til 376 årsværk i 2013.

– Set i forhold til regeringens tidligere udmeldinger om, at viden er vejen til vækst, så er det helt uri-

meligt, at universitetssektoren nu skal holde for med en så omfattende besparelse, siger rektor Lauritz B. Holm-Nielsen.

Uafhængig af faglig udviklingsproces

Direktør for Aarhus Universitet Jørgen Jørgensen siger, at regeringen med spareplanen har kastet en bombe i universitetssektoren.

– Regeringen vil hente en uforholdsmæssig stor del af de foreslåede besparelser på 24 mia. kroner på universitetsområdet.

– Vil det betyde, at Aarhus Universitet ikke længere er et universitet i vækst?

– Det er for tidligt at sige. Der så mange ubekendte forudsætninger

for, hvordan de enkelte finansieringskilder vil udvikle sig. Nogle indtægtskilder vil formentlig fortsat være i vækst, så jeg tror ikke, at opbremsningen i samfundsøkonomien vil slå igennem for fuld udstrækning på universitetet.

– Københavns Universitet er allerede ude og tale om store nedskæringer – blandt andet, i forhold til antallet af ph.d.-studerende. Vil det også komme på tale på AU?

– Nej, vi har ingen planer om lave drastiske indgreb i ph.d.-optaget på den her baggrund.

Jørgen Jørgensen afviser også, at regeringens forslag om besparelser vil påvirke den faglige udviklingsproces.

– Den proces handler om at sikre faglige gevinster, og den er startet længe før og helt uafhængigt af de økonomiske udmeldinger, der nu er kommet.

– Men er det ikke et problem, at udviklingsprocessen nu kommer til at køre sideløbende med en mulig sparerrunde? Som medarbejder kunne man jo være bekymret for,

om den faglige udviklingsproces nu bliver en kærkommen lejlighed til indføre besparelser og personale-reduktioner.

– Jeg håber, medarbejderne vil kunne forstå, at den faglige udviklingsproces har sin egen selvstændige begrundelse og ikke har noget med sparerunder at gøre. Sådan var det før regeringens udspil, og sådan er det fortsat.

Regeringens kovending

Det er kun godt tre måneder siden, at statsminister Lars Løkke Rasmussen fremlagde sin storstilede 10-punktsplan for, hvordan Danmark kommer bedst gennem den økonomiske krise. I den plan med titlen Danmark 2020 – Viden, Vækst, Velstand, Velfærd, havde universiteterne en central placering og blev endnu engang fremhævet som helt centrale for Danmarks vækst og velstand. Men nu skal universitetssektoren altså ifølge regeringens og Dansk Folkepartis udspil hjælpe med at lukke hullet i samfundsøkonomien ved at spare betydeligt mere i årene fremover sammenlignet med andre offentlige sektorer. ■

Guided tour of the university campus

The International Centre invites PhD students and researchers on a tour of the Aarhus University campus. A guide will take participants through the park and explain the history of the university campus. The tour will take place on 3 June from 4 pm to 6 pm, and we will meet at the International Centre parking lot, Fredrik Nielsens Vej 5, building 1445. You can sign up for the tour before 1 June at: https://webshop.dpu.dk/Guided_Tour_of_the_University_Campus The event will be rounded off in the university bar, so bring along a bit of money for a drink.

Ducks keen to study at ASB?

There's a small pond in one of the courtyards at the Aarhus School of Business, surrounded by buildings on all four sides. And once again this year a female mallard has chosen this spot to bring up her family – safe from all possible predators. This is by no means the first time the courtyard has been used by a family of ducks, explains Jette Hammer, Director of the ASB Career Centre, whose windows open onto the courtyard. “The ducks and ducklings have nested here in each of the five years I’ve been working at ASB, and we keep a good watch on them. It’s actually called ‘the duck courtyard’ in their honour,” she explains.

One in every three men has got the warrior gene

A variation of a particular gene increases the risk of violent behaviour. A lot of men have got this gene variation, and it recently led to a reduction in the sentence given to a murderer in Italy.

By Ida Hammerich Nielson
ihn@adm.au.dk

One in every three men has got it: the warrior gene. But before you start worrying or wondering about your male colleagues or yourself, you need to hear the full story. Because the warrior gene only causes problems in men who have also had a difficult childhood. This warrior gene, or the MAOA gene to give it the proper scientific name, is a variation of a specific gene whose function involves breaking down neurotransmitters in the

brain. The variation means that the gene cannot break down these neurotransmitters very effectively, and this has consequences for human behaviour. Professor Anders Børghlum from the Department of Human Genetics at the Faculty of Health Sciences explains that a number of studies now indicate that when coupled with a bad childhood, the warrior gene tends to lead to violent and anti-social behaviour. “Several studies show with a good degree of certainty that you run a greater risk of developing anti-social behaviour if you have this gene vari-

ation as well as having had a difficult childhood. But the MAOA gene seems to have no effect if you have had a normal childhood. A few studies have revealed a small effect in such cases, but this has been impossible to confirm subsequently,” he says. **Gene reduces sentence** The warrior gene attracted media attention recently when an Italian judge reduced the sentence passed on a murderer by one year – based partly on scientific documentation of the killer’s genetic makeup, including the warrior gene. This was the

first time in Europe that a judge had taken account of genetic analysis in passing sentence. In the USA in the past five years there have been about 200 cases in which the defence has tried to persuade the judge to consider the genetic makeup of people in the dock. However, this plea has only been successful in a few cases. Anders Børghlum issues a powerful warning against using the warrior gene indiscriminately as an argument in court cases.

“The so-called warrior gene is only a tiny part of the whole genetic picture. People often have other genetic variations as well that reduce the importance of the warrior gene. The significance of the MAOA gene is far too small to say anything reliable about the risk of people developing anti-social behaviour. We need to do a lot more work before we can be certain about all this,” he concludes. ■

The warrior One Eye, played by Mads Mikkelsen in the film “Valhalla Rising”, has no qualms about fighting or killing other people. Perhaps he’s got the warrior gene.

Foto: Venligst udlent af Scanbox Entertainment

4+4 = Efficient PhD scholars

PhD scholars on the 4+4 scheme are doing well. But we are losing potential researchers by focusing on this model alone, warns one associate professor.

By Ida Hammerich Nielson
ihn@adm.au.dk

Why not study for your Master’s degree and your PhD at the same time?

That’s what more and more PhD scholars are doing on the so-called 4+4 scheme. The scheme means that students start their PhD studies one year after starting their Master’s

degree programme, and finish the last part of their degree while still studying for a PhD. The Faculty of Science has been using the scheme for many years, but it is relatively new for the other faculties. For instance, the very first 4+4 PhDs from the Faculty of Humanities will graduate within the next year. And so far the faculty is pleased with the scheme, explains Niels Overgaard Lehmann, Head of the Department of Aesthetic Studies. “It’s too soon to make a proper

evaluation. But according to all reports so far, they’re doing really well. The academic level is high, and one big advantage is that the 4+4 scholars produce much more text at an early stage of the process than the old 5+3 scholars,” he says. **Talented researchers lost** Jørgen Bang, an associate professor at the Department of Information and Media Studies, agrees that the new 4+4 scholars display a high academic level and are very efficient.

But he thinks the success of the 4+4 scheme at the expense of the traditional 5+3 scheme is problematic. “Lots of students of the humanities don’t realise they want to go on researching until they’re actually writing their Master’s thesis. And the problem is that their chances of getting a grant are very poor because there are so few 5+3 grants left,” he says. ■

UNivers

AARHUS UNIVERSITET

Udgives af Aarhus Universitet. *UNivers* udkommer hver 2. mandag i semestermånederne. Den nyeste udgave af *UNivers* kan findes i standere overalt på universitetet. Næste nummer udkommer 14. juni. Deadline for indlæg 7. juni kl. 10.

Fredrik Nielsens Vej 5, bygning 1448 8000 Århus C T: 8942 2334 E: univers@au.dk W: www.au.dk/univers Annoncer: dgmedia@au.dk 7027 1155 Tryk: Hornslet Avistryk ISSN: 1604-1607

Bjerg Tulinius Ansv. redaktør T: 8942 2449 E: btu@adm.au.dk Hans Plauborg Journalist T: 8942 2334 / M: 2899 2234 E: hhp@adm.au.dk Helge Hollesen Journalist T: 8942 2332 / M: 6020 2708 E: hho@adm.au.dk

Ida Hammerich Nielson Journalist T: 8942 1981 / M: 6020 2626 E: ihn@adm.au.dk Kristian Serge Skov-Larsen Journalist T: 8942 2480 / M: 2338 2221 E: ksl@adm.au.dk Tina Skogstad Lee Journalistpraktikant T: 8942 2487 E: tlee@adm.au.dk

Astrid Hellerup Madsen Studenterskribent M: 2096 6855 E: ahm@adm.au.dk David Langran Int. studenterskribent M: 2213 5112 E: dl@adm.au.dk Louise Debois Studenterskribent M: 3082 3007 E: ldn@adm.au.dk

Lars Kruse Fotograf T: 8942 2347 E: lk@adm.au.dk Jesper Buch Rais Fotografelev T: 8942 2347 E: jbra@adm.au.dk Roar Lava Paaske Fotografelev T: 8942 2347 E: rlp@adm.au.dk

Bestyrelsesmedlem Erik Højsholt er død

Bestyrelsesmedlem i Aarhus Universitets bestyrelse Erik Højsholt er død efter pludseligt opstået sygdom. Erik Højsholt trådte ind i Aarhus Universitets bestyrelse, da Handelshøjskolen og Aarhus Universitet fusionerede i 2007. Han havde frem til fusionen været formand for Handelshøjskolens bestyrelse i fire år.

Erik Højsholt var i årene 2000 til 2005 bestyrelsesformand for det tidligere Aarhus Oliefabrik, der på det tidspunkt hed Aarhus United, og var ved sin død desuden bestyrelsesformand i Auri-ga Industries A/S, der er moderselskab for kemivirksomheden Cheminova, hvor Aarhus Universitet også ejer en stor andel.

Nyt center skal regne på fysikkens sorte huller

Onsdag den 19. maj blev Aarhus Universitets nye Center for Kvantengeometri af Modulirum (QGM) indviet. Ambitionen bag centeret er at skabe et matematisk fundament for nogle af fysikkernes kvantefeltteorier – og dermed nå et skridt dybere ind i forståelsen af universet.

Centret har fået en femårs-bevilling fra Danmarks Grundforskningsfond på 50 millioner kroner, og centerets arbejde skal blandt andet give et bedre teoretisk fundament for de eksperimenter, som foretages i højenergi-acceleratorer som den i CERN.

Fuld gang i højhusbyggeri

Medarbejderinddragelse, arkitekt-konkurrence, kommunalplan og ikke mindst selve byggeriet. Tjeklisten er alenlang for Aarhus Universitets nye højhusbyggeri på hjørnet af Randersvej og Nordre Ringgade.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Byggeriet skal først stå klart i 2016 – så er der da god tid, eller hvad?

De seks år, der stadig skal gå, inden Aarhus Universitets nye højhus på grunden over for Nobel-parken ved den århusianske ringgade står parat til indvielse, kan nok få mange til spørge sig selv om, hvorfor det dog tager så lang tid at sætte nogle betonetager oven på hinanden.

– Jeg lover dig for, at når du først begynder at kigge på, hvad der præcist skal laves, så bliver du klar over, at vi har travlt. Og med 40-60.000 kvadratmeter og måske op til 20 etager er det et meget stort byggeri, forklarer Aarhus Universitets prorektor Søren E. Frandsen, der har ansvaret for byggeplanerne i rektoratet.

Og når man ser nærmere på tids-

planen og de mange enkeltdele, der skal være på plads i et byggeri af den størrelse, bliver ”god tid” pludselig til ”frygtelig kort tid”, og spørgsmålet bliver snarere, om vi overhovedet kan nå det hele?

Men det kan vi, garanterer prorektoren.

– Selvom vi har travlt med en hel del ting her i foråret, der alle sammen skal passes sammen, siger han med henvisning til, at Aarhus Universitet lige nu står midt i en proces, der både byder på den største organisatoriske forandring i universitetets historie – og altså også på startskuddet til en af de største fysiske udvidelser nogensinde.

Skal passe sammen

Netop processen med at få den faglige udviklingsproces til at passe sammen med det nye højhusbyggeri,

med universitetets samlede infrastrukturplan og ikke mindst med de cirka 1,4 mia. kroner, som universitetet har fået bevilget fra staten til renovering af laboratorier, er i virkeligheden den store udfordring, forklarer Søren E. Frandsen.

– Bygninger må ikke drive den faglige udvikling. Det skal forholde sig lige præcist modsat, hvor vi får lavet de fysiske rammer, så de passer med de fremtidige faglige strukturer. Men når det er sagt, er en del af begrundelsen for det hurtige tempo i den faglige udvikling, at vi f.eks. har nogle laboratoriemidler, som regeringen gerne ser udmøntet meget snart. Og vi skal selvfølgelig ikke renovere og bygge de forkerte steder, siger han.

Derfor barsler universitetet også lige nu med en ny version af den to år gamle infrastrukturplan, der viser, hvor og hvornår universitetet skal udvide. Og når Søren E. Frandsen skal forklare, hvordan det nye højhusbyggeri passer ind i visionen for det samlede universitet, inddrager han både den nye letbane, det snart tømte kommunehospital og behovet for en samlet indgang til universitetet.

– Det er vores opgave at sikre

det bedst mulige grundlag for den langsigtede udvikling af Aarhus Universitet, så vi ikke om få år bliver begrænset af de fysiske rammer, når flere midler og de studerende kommer til Århus, siger prorektoren.

Første etape i gang

Forventningen bag højhusbyggeriet er en kraftig vækst i både antal århusianske studerende og forskerkroner. Samtidig har universitetet ifølge Søren E. Frandsen et ønske om at få en samlet indgang til campusområdet, hvor f.eks. cafeer og biblioteker kan være med til at skabe sammenhæng på tværs af studie- og fagretninger. Derfor skal det nye højhus også være et ikon-byggeri for universitetet, og hvis det ønske skal gå i opfyldelse, er det nødvendigt at inddrage både medarbejdere og studerende så godt som muligt i hele processen, siger Søren E. Frandsen.

– Lige nu arbejder vi på at få inputs på, hvad det egentlig er, man gerne vil have i sådan et byggeri. Vi har nedsat en række byggeprogram-grupper på tværs af hovedområder og har bl.a. holdt en visionskonference, hvor det nye byggeri blev diskuteret. Planen er på den baggrund at udskrive en arkitektkonkurrence

ved årsskiftet for, hvordan det nye byggeri skal se ud. Derefter kommer nabohøringer og lokalplaner, og så forventer vi at være klar til at tage det første spadestik i 2012. Kan du se, vi har travlt?, siger han. ■

TIDSPLAN

Foråret og sommeren 2010:

Brugerinvolvering fra bl.a. fokusgrupper samt workshops og visionsseminarer

December 2010 til juni 2011:

Udbudskonkurrence og udvælgelse af vinderprojekt

Fra foråret 2010 til februar 2012:

Udarbejdelse af kommunal lokalplan for projektet

Primo 2012:

Grundstensnedlæggelse

2016:

Indflytning og ibrugtagning

Læs mere om universitetets nye store byggeri i rektoratets nyhedsbrev nr. 12/2010 på www.au.dk

OM HØJHUS-BYGGERIET

Første etape af byggeriet på hjørnet af Nordre Ringgade og Randersvej i Århus er et højhus på 61.000 m² og op imod 20 etager. Højhuset skal både indeholde auditorier, kontorer, biblioteker og cafeer, der kan være samlingspunkt for studerende fra hele Aarhus Universitet.

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Grunden på hjørnet af Nordre Ringgade og Randersvej, hvor det nye byggeri skal placeres, set igennem fotografens vidvinkel.

Stakbogladden har vendt underskud

Boghandlen i Stakladen ved Nordre Ringgade har vendt underskuddet fra 2008 til et positivt resultat i 2009.

Forrige år havde Stakbogladden næsten 1,2 millioner kroner i minus, men boghandlens netop offentliggjorte regnskab for 2009 viser et overskud på lidt over 150.000 kroner.

Stakbogladdens direktør Jens Viltøft-Hansen fortalte sidste år i forbindelse med det dårlige 2008-regnskab, at boghandlen allerede havde igangsat en række initiativer til at vende det negative resultat. Og at dømme efter 2009-regnskabet har de anstrengelser altså båret frugt.

Hvem skal vinde årets ForskerFight?

Torsdag den 4. november 2010 slår Folkeuniversitetet dørene op for årets ForskerFight. Det er en konkurrence i formidling, hvor ni forskere fra Aarhus Universitet får blot fire minutter til at fortælle, hvad de forsker i, og hvorfor det er vigtigt.

Som en del af forberedelserne får deltagerne tilbudt coaching, så de er klar til showtime.

Alle er velkomne til at foreslå deltagere til konkurrencen. Deltagerne skal være forskere eller forskerstuderende på Aarhus Universitet. Læs mere på www.folkeuniversitetet.au.dk eller skriv til ML@fuaarhus.dk senest torsdag den 17. juni.

Processen fortsætter

Den 17. juni skal bestyrelsen kun tage stilling til det fremtidige antal af fakulteter på Aarhus Universitet – resten besluttet formentlig først i februar. Det kom frem, da rektoratet præsenterede sit oplæg til, hvad bestyrelsen skal beslutte om fremtidens Aarhus Universitet.

Af Bjørg Tulinius

btu@adm.au.dk

120 ledere, ansatte og studerende fra Aarhus Universitet var den 25. og 26. maj samlet på universitetets kursuscenter på Sandbjerg Gods for at diskutere det foreløbige udkast til den indstilling, rektoratet skal lægge frem for bestyrelsen den 17. juni.

Rektoratet regner med at indstille et fremtidigt universitet med fire hovedområder i stedet for ni og en samlet ledelse, der fremover vil bestå af rektor, prorektor, universitetsdirektøren samt fire dekaner.

Af oplægget fremgik det også, at bestyrelsen derimod ikke skal tage stilling til den underliggende struktur allerede den 17. juni.

Rektoratet påtænker at indstille, at den

faglige udviklingsproces fortsætter på både institut- og administrationsniveau resten af året, og ifølge den fremlagte tidsplan skal alle strukturerne først være endeligt vedtaget til februar 2011.

Flere af deltagerne på Sandbjerg var dog meget bekymrede for den lange tid, der nu kommer til at gå, inden resten af den nye struktur kommer på plads.

– Det er en svær tid for medarbejderne, der er usikre på deres egen fremtid, lyder det fra Ove Poulsen, der er rektor for Ingeniørhøjskolen og direktør for AU's ingeniøruddannelser.

Han peger på, at der ligger et stort arbejde for ledelsen i at kommunikere klart og åbent til medarbejderne om, hvor og hvordan der er brug for den enkelte fremover.

Handelshøjskolens prodekan for uddannelse Peder Østergaard tror dog, at den umiddelbare bekymring vil forsvinde, når medarbejderne får tid til at tænke efter.

– Jeg tror, der er mange, der måske er lidt skuffede oven på den her melding og tænker:

Lad os nu få det hele overstået den 17. juni, så vi kan komme videre. Men i virkeligheden er det en ret stram tidsplan, vi har til at få lavet et helt nyt universitet, så jeg tror, det er godt, at vi får tid til at tænke os om.

Ifølge rektoratets forslag skal universitetets fire hovedområder være henholdsvis Faculty of Education, Humanities and Theology, Faculty of Business and Social Sciences, Faculty of Health Sciences samt Faculty of Sciences and Technology.

Oversat til dansk betyder det, at DPU, HUM og TEO lægges sammen, ASB og SAM bliver til ét fakultet, SUN fortsætter umiddelbart, som vi kender det i dag, mens DJF og DMU slås sammen med NAT.

Prorektor Søren E. Frandsen gjorde i sit oplæg meget ud af at understrege, at der stadig kan ske ændringer i indstillingen til bestyrelsen, og der kan også være dele af et eksisterende fakultet, der ikke følger med resten af fakultetet ind i det nye hovedområde men måske passer bedre ind i et af de andre. ■

Direktør

Det Danske Institut i Damaskus

STILLINGEN SOM DIREKTØR FOR DET DANSKE INSTITUT I DAMASKUS BLIVER LEDIG PR ULTIMO SEPTEMBER 2010.

Instituttet har til formål at fremme forskning, undervisning og formidling inden for kultur, kunst og videnskab i de arabiske og muslimske lande. Det skal endvidere bidrage til at udvikle de kulturelle bånd mellem Danmark og disse lande. Instituttets hjemmeside er www.damaskus.dk

Direktøren har til opgave at forestå den daglige drift af Instituttet i henhold til Bestyrelsens bestemmelser. Direktøren har bolig på Instituttet.

Der ønskes en forskningsmæssig baggrund inden for et eller flere af Instituttets arbejdsområder.

Ansøgningsfrist er 25. juni 2010.

På Instituttets hjemmeside og på www.magisterjob.dk findes der udførlige oplysninger om stillingen. Der skal i ansøgningen refereres dertil.

50.000 kroner i præmie

Er du selv forsker, og kender du en forsker, der bør indstilles til DM's forskningspris 2010? Prisen uddeles på baggrund af forskerens utraditionelle arbejde på tværs af etablerede discipliner og formidling af forskningen til offentligheden.

DM uddeler to forskningspriser i år inden for:

Naturvidenskab og teknik
Samfundsvidenskab og humaniora

Priserne uddeles som en anerkendelse af fremragende grundforskning og skæve vinkler er særligt prisværdige.

Indstillingsfrist: 1. oktober 2010

Prisuddeling: 23. november 2010

Læs mere om, hvordan du indstiller til DM's forskningspriser 2010 på www.dm.dk/forskningspriser

Danske aviser kommer på nettet

At læse i en dansk avis fra før de elektroniske databasers tid kræver typisk et besøg på et bibliotek og gennemgang af metervis af mikrofilm. Med det nye digitaliseringsprojekt Avisbibliotek Danmark kan alle få adgang til at læse ældre danske aviser på computerskærmen hjemme i stuen. Statsbiblioteket har netop fået bevilget 6 millioner kroner fra Kulturministeriet og Videnskabsministeriet til projektet, og ambitionen er i første omgang at digitalisere i alt 6 millioner sider fra landsdækkende og regionale aviser fra de sidste 250 år. Statsbiblioteket regner med at give adgang til de første aviser ved udgangen af 2011.

Skitser fra Sandbjerg

Der var trængsel om pladserne i auditoriet på Sandbjerg. Her er det professor Flemming Besenbacher, der ivrigt debatterer fremtidens AU.

Husk medarbejderne

Hvordan sikrer man en stabil drift, når fremtiden stadig er en åben proces for en stor gruppe af medarbejdere efter bestyrelsens beslutning den 17. juni?

Det spørgsmål blev ofte stillet fra stolerækkerne på Sandbjerg, hvor mange var enige om, at der er risiko for stor usikkerhed og bekymring hos mange ansatte, hvis ikke alle får klarhed over den proces, der nu går i gang efter sommerferien – og om deres egen rolle i den.

Efter sommerferien nedsættes en række arbejdsgrupper, der skal se på, hvordan de nye institutter og schools skal se ud, og samtidig

arbejder andre grupper med at se på den administrative struktur.

Grupperne har efteråret til at arbejde i og skal aflevere en endelig rapport i januar 2011. Den nye struktur for både institutter og administration skal beslattes til februar næste år.

Herefter går der selvfølgelig tid med at implementere den nye struktur, så 2011 får karakter af et overgangså, mens alt først forventes endeligt på plads til januar 2012.

– Markér nogle tydelige milepæle i processen og husk at inddrage tillidsrepræsentanterne og HR, lød opfordringen fra dekan Bodil Due.

Foto: Rolf Lovén/Posten/Au-foto

En smal og effektiv administration

Et af målene med den faglige udviklingsproces er også at skabe en smallere og mere effektiv administration.

Det administrative personale har allerede været igennem den administrative forandringsproces, men har ikke hørt det sidste til ord som ”omstillingsparathed” og ”fleksibilitet”.

På Det Naturvidenskabelige Fakultet har man netop på baggrund af den administrative forandringsproces samlet administrationen fra de forskellige institutter til en samlet stabsenhed, og det fungerer ifølge professor Flemming Besenbacher fremragende.

– Lad nu være med at bryde det ned, vi lige har bygget op, lød derfor den klare opfordring fra Flemming Besenbacher.

Fællestillidsmand for det tekniske og administrative personale Aase Pedersen er dog ikke så bekymret for processen på sin gruppes vegne.

– Vi kan se mange nye jobs i det her, siger hun.

– Det er klart, at mange skal omskoles og have nye kvalifikationer i forbindelse med en ny struktur, men det giver garanteret også et mere spændende arbejde i fremtiden for rigtig mange.

Alle lokale tillidsfolk på universitetet mødes i øvrigt den 18. juni, hvor de aftaler, hvordan de samlet melder ud til alle medarbejdere oven på bestyrelsens beslutning.

SAM og ASB

Hvordan kan man lave et nyt hovedområde, hvor Det Samfundsvidenskabelige Fakultet og Handelshøjskolen bliver til et samlet fakultet? Det spørgsmål arbejder de to dekaner Børge Obel fra ASB og Svend Hylleberg fra SAM på højtryk med at finde ud af.

– Vi er ved at undersøge, hvordan den nye enhed kan bevare og udvide de internationale akkrediteringer, som ASB har, fortæller Børge Obel.

Der er nu nedsat en arbejdsgruppe med prodekaner og institutledere, der skal undersøge mulighederne.

120 mennesker.
Flest mænd.
Dekaner, lektorer,
administrationschefer,
institutledere, tillidsfolk og studerende.
Ét propfyldt auditorium.

Én overhead – og masser af visioner om et stærkere og mere synligt Aarhus Universitet i fremtiden.
Men også tanker om faldgruber på vejen derhen – og gode råd til at undgå dem.

Af Bjørg Tulinus
btu@adm.au.dk

Det stærkeste universitet

Hele den faglige udviklingsproces handler ifølge rektor Lauritz B. Holm-Nielsen om at gøre et stærkt AU endnu stærkere.

Målet skal blandt andet nås ved at satse mere på talentudvikling, sikre tværfaglighed på basis af dyb kernefaglighed og etablere en mere strategisk og overordnet ledelse.

Dette skal blandt andet sikres ved at indføre en ledelse på fakultetsniveau med én dekan og tre prodekaner, hvor hver prodekan har enten forskning, uddannelse eller forskningsbaseret myndighedsbetjening som selvstændigt ansvarsområde.

Derudover er der lagt op til, at både forskere, medarbejdere og

studerende skal sikres bedre muligheder for reel indflydelse, end det sker i dag. Blandt andet foreslår rektoratet, at de akademiske råd skal have en valgt formand, som skal rådgive institutlederen i akademiske spørgsmål.

Og de overordnede mål virker som nogle, de fleste på Sandbjerg kan blive enige om.

– Den proces, der er sat i gang, er fremragende, og jeg kan se mange synergier og muligheder for at styrke AU's internationale position og brand som et eliteuniversitet. Men husk nu på at ikke mindst uddannelse af næste generation af unge kandidater og ph.d'er er meget vigtig for et universitet, siger professor Flemming Besenbacher.

– Det vil ske store forandringer

på universitetsområdet i de næste 25 år, og i 2028 – 100 året for AU – skal vi rekruttere langt bredere og langt mere internationalt, end det sker i dag.

Besenbacher foreslår også, at man indfører et fagligt råd – faculty – efter amerikansk forbillede, bestående af ledende professorer på de enkelte institutter, og de skal høres ved ansættelserne af fremtidens videnskabelige medarbejdere på AU. – Vi ønsker simpelthen kun at tiltrække de allerbedste forskere og undervisere, lyder hans vision for det nye AU; et eliteuniversitet er karakteriseret ved et elite ”Faculty”.

Topstyret eller åben proces?

Spørgsmålet om magten på Aarhus Universitet spiller en stor rolle i den faglige udviklingsproces, mener professor Jørgen Grønnegård Christensen. Han frygter en stadig større topstyring og har været ude med en skarp kritik af ledelsen på AU. *UN/vers* har inviteret professoren til debat med lektor Rane Willerslev, der derimod glæder sig over en åben proces frem mod et universitet med flydende bevægelser mellem fremtidens fakulteter.

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Man påberåber sig de fineste amerikanske universiteter, men det ligner unægtelig RUC.

Med udsagn som dette og sine bemærkninger om AU-ledelsens managementbravader og skjulte dagsordener leverede professor Jørgen Grønnegård Christensen i sin kronik i Politiken den hidtil skarpeste kritik af den faglige udviklingsproces på Aarhus Universitet.

Men hvad er der egentlig galt med det, statskundskabsprofessoren, bureaukratikritikeren og tidligere medlem af bestyrelsen på Aarhus Universitet i sin kronik kaldte en Århushistorie om verdensklasse? Vi bad ham uddybe sine synspunkter i en debat med lektor i antropologi, Rane Willerslev, der er positivt engageret i udviklingsprocessen og har deltaget i en arbejdsgruppe om stimulering af netværksdannelser på AU.

Tågede problemer og løsninger

Jørgen Grønnegård Christensen, din kritik retter sig især mod den rapport, som to konsulenter har lavet for AU, men du mener, universitetet generelt er ude i et eksperiment. Hvad er problemet?

JGC: Universitetet har bevæget sig ud i en dybt problematisk proces. Det står helt tåget, hvilke problemer man angriber, og hvordan de skitserede løsninger – og de er netop kun skitserede – vil løse de problemer, som ikke er særlig præcist beskrevet. Derfor er der grund til kritisk at tænke sig om i forhold til processen. Bagved ligger så beslutningen i 2006 om fusionen med fire andre institutioner og den senere administrative oprustning, som blev truffet på et tilsvarende løst grundlag. Derfor står vi i dag med nogle rimeligt store problemer.

Rane Willerslev, hvad tænkte du, da du læste Grønnegårds kronik?

RW: Den er meget modig ved at gå imod ledelsens drøm, og det har jeg respekt for. Det er helt afgørende for at få en debat, så tingene kan udvikle sig rigtigt. Men jeg deler ikke Jørgen Grønnegårds bekymringer. Som jeg ser det, skal en ledelse vise vejen og have visioner

og mod til at implementere dem. Det er måske rigtigt, at forløbet har været kaotisk, som du skriver i din kronik – og heldigvis, mener jeg. Jeg ville også tale om topstyring, hvis vi var udsat for et glat managementforløb. Men nu har vi gang i en proces og debat, hvor der undervejs sker holdningsforandringer.

Skjult dagsorden

I din kronik antyder du, at ledelsen har en skjult dagsorden. Hvor ser du den?

JGC: Den ligger i sammenkoblingen af fusionen, og hvordan vi fremover skal bedrive forskning og uddannelse. Det er fint, man nu tager fat på det, som skulle være løst allerede i fusionsprocessen for 3-4 år siden. Men det, ledelsen har lanceret, som Rane kalder visioner, vil jeg kalde rimeligt uklare forestillinger. Det gælder f.eks. det indre uddannelsesmarked med meget brede bacheloruddannelser og en form for à la carte tværfaglige uddannelser på overbygningen. Der mangler diskussion af konsekvenser, og hvordan det vil virke på forskellige områder.

RW: . Og den topstyring, du ser, synes jeg, bliver begrænset af den åbenhed, der også er i udviklingsprocessen. Jo, processen er kaotisk og besværlig, men den åbner også for, at der kan skydes ideer ind. Jeg ser udspillet som en flydende bevægelse, der modsvarer den meget mere flydende bevægelse mellem videnskabe-

lige verdener, som er ved at blive bygget op.

JGC: Jeg ser åbenhedsretorikken omkring processen på en helt anden måde. Ved at kaste arbejdet ud i arbejdsgrupper sammensat efter lidt uklare principper og med kortvarige mandater fik ledelsen nogle sammendrag af diskussionen i grupperne, som giver den mulighed for at blande kortene præcist, som den har lyst og så sige, det er resultatet af en pro-

” *Ledelsen har fået mulighed for at blande kortene præcist, som den har lyst og så sige, det er resultatet af en proces, hvor alle har haft mulighed for at komme til orde.*

Jørgen Grønnegård Christensen

ces, hvor alle har haft mulighed for at komme til orde. Det vil den også sige til bestyrelsen og så bede om en principbeslutning om, at det er den og den vej, universitetet skal gå. Så er vi spillet af banen.

RW: Tiden må vise, om du har ret, men jeg kan godt lide, at formen skaber nogle skyggemiljøer, hvor ideer kan opstå. Du har da ret i, at det kommer an på, hvordan ledelsen i sidste

” Den skjulte dagsorden, du taler om, står uklar for mig, og jeg deler ikke din bekymring.

Rane Willerslev

På det nye AU er bevægelserne mellem fakulteter afgørende. Kan man skabe et legende miljø - videnskab er leg med ideer - så kan universitetet komme endnu højere internationalt, mener lektor Rane Willerslev (th), mens professor Jørgen Grønnegård Christensen advarer mod, at topledelsen får for stor magt.

Foto: Jesper Rais/AU-foto

ende tager mod indsparkene. Gør den, som du tror, så er det en katastrofe. Jeg vælger at tro på, at de i sidste ende ønsker at skabe et stærkt universitet.

Problematiske styring

JGC: Jeg tror også, motiverne er de bedste, men spørgsmålet om magt spiller en rigtig stor rolle. Jeg ser en fare for stadig større topstyring, og det er dybt problematisk. For det første viser erfaringen fra de seneste år, at rektoratet danser efter de forskellige landspolitiske signaler, der nu bliver spillet. For det andet er der endnu en skjult dagsorden om rollefordelingen mellem topledelsen og de underliggende niveauer. Skal rektoratet have mulighed for at slice af forskningsbevillinger og taxameter tilskud og prioritere mellem forskellige forskningsområder, og på hvilket grundlag? Jo mere du centraliserer, jo mere luftigt bliver grundlaget for den prioritering, og jo større bliver risikoen for, at hensynet til AU's interesser vejer mere end hensynet til forskningen.

RW: Jeg vil give dig fuldstændig ret i, at det er dødbærende, hvis topledelsen styrer forskningsemner, men jeg kan ikke se, hvorfor det nødvendigvis bliver resultatet. Processen kan også lede til den større bevægelighed mellem forskere, som jeg mener, forandringerne handler om, og som er afgørende for at lave topforskning – og her taler jeg ikke om en RUC-tværfaglighed.

Fordeling og fyrtårne

Konsulenterne foreslår jo nærmest, at AU får et internt forskningsråd. Kunne det ikke være en fordel, at vi her i Århus ikke følger den fordelingslogik, som ligger i de basisbevillinger, der går ud til universiteterne?

RW: Der er altid indbygget betydelige farer,

når penge distribueres igennem centrale råd og udvalg. Hvem siger lige, at medlemmerne i et sådant råd har forståelse for, hvad der rører sig i en eller anden sub-disciplin? Jeg er desværre stødt på et råd, hvor medlemmerne havde ansvar for at fordele millioner, men hvor de i virkeligheden ikke var kvalificeret og heller ikke deres ansvar bevidst. Men hvis et internt forskningsråd stykkes sammen på en velovervejet og ansvarlig måde, hvor faren for korruption, vennetjenester og andre uhyrligheder ryddes af vejen, så stiller jeg mig klart positivt for ideen.

JGC: Hvis man begynder at slice de generelle bevillinger, sender man samtidig et signal til de enkelte forskningsmiljøer om, at det kan da godt være, I gør det godt nu, men I får ikke lov at høste frugten af jeres arbejde. Det er et elendigt signal at sende.

Rektoratet og en lang række forskere ønsker, at AU skaber såkaldte fyrtårne. Er det ikke en god ide?

JGC: Hvordan pokker skulle ledelsen kunne

” Det afgørende er bevægelserne mellem fakulteter. Kan man skabe et legende miljø – videnskab er leg med ideer – så kan AU komme endnu højere internationalt.

Rane Willerslev

vide, hvad der skaber dem? At vi i dag har et fyrtårn som iNANO, skyldes jo ikke ledelsen men en gruppe forskere, der for 10 år siden så potentialet i nanoforskningen.

RW: Ledelse handler om at skabe rammer for, at de fyrtårne kan opstå, og de tanker, der

gøres nu, strider ikke mod det. Tværtimod. Jeg håber, AU vil bryde grænser op og skabe nye rum for, at de innovative ideer kan opstå.

JGC: Da er jeg bange for, at det ender med ledelsens styring. Der er jo intet i dag, der forhindrer et samarbejde på tværs.

RW: Nej, men man kan da godt sætte en proces i gang, hvor der bliver flere muligheder. Den institutvirkelighed, vi har i dag, er ikke særlig optimal.

JGC: Jeg tror, det er et humanioraproblem, og det viser, at man skal passe på med at skære alle over en kam, for vi sidder i forskellige virkeligheder, hvor undervisning og forskning er forskellig.

Undervurderer medarbejderne

I kronikken langer du ud efter den retorik, der omgiver udviklingsprocessen, og siger, at stor og størst er plusord på århusiansk. Men er det ikke en ledelses opgave at sige, vi er et godt universitet med ambitioner?

JGC: Jo, men både ledelsen og retorikken slider sig selv op. Kommer du aldrig ud over slagordene, så mister du legitimitet og risikerer at blive til grin. Og det er det, jeg føler rundt om i systemet. Ingen tager det alvorligt længere, og ledelsen undervurderer intelligensen hos alle medarbejdere ved at tale i et sådant floskelpræget sprog.

RW: Retorikken er til grin og har mistet jordforbindelse i forhold til Videnskabsministeriet, som pålægger universitetet en række begrænsninger. Men jeg synes, retorikken har bund i virkeligheden her på AU. Ledelsen involverer medarbejderne i at styrke vores internationale profil og kampe, og vi er i et internationalt miljø.

Manipulerende proces

Hvordan skulle forandringerne være foregået?

JGC: Ledelsen siger jo, vi skal være i stand til at yde myndighedsrådgivning på allerhøjeste niveau. Så skulle vi jo gøre det samme i forhold til os selv. Nu tager vi fat på meget store strukturbeslutninger, og så er det ikke nok at henvise til "global trends", som de to konsulenter gør. Skulle vi ikke hellere starte

med at nedsætte nogle grupper, der kunne få tid til selvstændigt at tygge grundigt igennem, hvilket problem vi står med, og hvilke udfordringer vi står over for?

RW: Jeg synes, det også er det, der er sket. Kunsten for ledelsen bliver at veje de forskellige indspark mod hinanden.

JGC: Nej, det er meget langt fra sket. Vi oplever en stærkt manipulerende proces, hvor ledelsen kan plukke i papirerne, som den vil.

” Antallet af fakulteter er ikke ret afgørende. Det vigtigste er kompetencefordelingen og magten mellem allerøverste niveau og det decentrale niveau.

Jørgen Grønnegård Christensen

I min model var der slet ikke lavet en konsulentrapport. Den er ikke det papir værd, den er skrevet på.

Hvordan håber I, AU ser ud efter bestyrelsesmødet den 17. juni?

JGC: Antallet af fakulteter er ikke ret afgørende. Det vigtigste er kompetencefordelingen og magten mellem allerøverste niveau og det decentrale niveau. Jeg synes, en fortsat høj grad af decentralisering er afgørende. Og i forhold til tværfaglighed skal man starte forfra, for man har i realiteten ikke noget besluthedsgrundlag.

RW: Jeg håber, ledelsen forstår sin opgave som universitetsledelse og sætter rammer for, at ting kan ske. Den skal ikke detailstyre og slet ikke lave forskningsprioritering. Jeg tror heller ikke, det afgørende er antallet af fakulteter, men bevægelserne mellem dem. Kan man skabe et legende miljø – videnskab er leg med ideer – så kan AU komme endnu højere internationalt. Og det er der, jeg aflæser både min egen og universitetets prestige. ■

Interviewet fandt sted før rektoratet i sidste uge kom med sin indstilling til fremtidens AU. Hverken Jørgen Grønnegård Christensen eller Rane Willerslev mener dog, at den ændrer på de meninger, de her har givet til kende.

Debat

Har du et synspunkt eller en kommentar, så bland dig i debatten – send en mail til univers@au.dk
Se deadlines for debatindlæg på www.au.dk/univers/deadline

Reformdyret svirper med halen – igen!

Faglig udvikling

Af Astrid Lundby

Studerende på Pædagogisk Antropologi, DPU

PÅ ET STORMØDE den 5. maj udtalte dekanen på Danmarks Pædagogiske Universitets-skole (DPU), at kommunikationen mellem de studerende og ledelsen skal forbedres. Det er for mig at se vigtigt, at forbedringerne sker nu, så der ikke bliver begået samme fejl som ved DPU-reformen i 2008, hvor fem faginstitutioner i løbet af få måneder blev omdannet til tre.

Der var dengang meget lidt opmærksomhed og debat om processen blandt de studerende. De studerende fremsatte efterfølgende kritik af ledelsens manglende inddragelse af de studerende i processen. Som studerende blev vi ikke forberedt på, hvad der skulle ske med vores uddannelsesinstitution, og ændringerne kom som en overraskelse.

Efter reformen indrømmede dekan Lars Qvortrup på sin blog, at de studerende ikke blev inddraget nok:

”Jeg vil også indrømme, at jeg nok skulle have gjort mere ud af også at inddrage de studerende i processen vedrørende struktur-reformen. DSR har foreslået, at vi holder et stormøde om sagen. Det har jeg sagt ja til, og for øjeblikket prøver vi at finde en dato, hvor alle kan deltage.”

NU ER DEN IGEN GAL med kommunikationen mellem dekanatet og studerende. Reformdyret gør klar til et voldsomt svirp med halen rettet mod DPU, og jeg tror ikke, vi som studerende er forberedte på effekten. Det blev tydeligt, da der for godt en måned siden blev varslet fyringer, der kunne få stor konsekvens for fagmiljøet på pædagogisk filosofi.

De studerende på pædagogisk filosofi blev bekymrede og arrangerede derfor et stormøde, hvor dekanatet ville få mulighed for at informere de studerende om beslutningen. Desværre blev dekanatets invitation til stormødet væk på rejsen til dekanens indbakke. Det var vi studerende selvfølgelig meget ærgerlige over,

da vi igen oplevede ikke at blive hørt. Derfor skabte vi en tværfaglig gruppe, der aftalte at gentage stormødet. Vi ville dog denne gang slå det bredere op, for der var yderligere to sager, vi følte os dårligt informerede om – nemlig

” *Det er vigtigt, at vi som studerende ved, hvad der foregår omkring os, så mistilliden og mistænksomheden mod DPU’s ledelse ikke får frit løb*

de to reformer: ”Den faglige udviklingsproces på AU” og ”DPU-reformen”. Vi kunne ikke gennemskue, hvad disse to reformer egentlig drejede sig om, hvordan de hang sammen, og om de måske havde en sammenhæng med fy-

ringerne. Dekanen modtog denne gang invitationen til stormødet og deltog i arrangementet. Han indrømmede på mødet, at han heller ikke denne gang havde været god nok til at kommunikere ud til de studerende. Dekanen lovede, at samarbejdet mellem de studerende og ledelsen blev forbedret i fremtiden.

JEG SER FREM TIL indfrielsen af dette løfte ud fra et personligt ønske om at kunne forholde mig nuanceret til min hverdag. Det er vigtigt, at vi som studerende ved, hvad der foregår omkring os, så mistilliden og mistænksomheden mod DPU’s ledelse ikke får frit løb. Jeg er desværre efter stormødet ikke blevet meget klogere på hverken den ene eller den anden reform og har især brug for at vide, hvad reformerne kommer til at betyde for DPU’s faglige profil. Jeg opfordrer derfor til, at ledelsen denne gang begynder kommunikationen, *inden* reformdyret kommer med sit endelige svirp med halen. ■

Hvad vil vi med studienævne på AU?

Faglig udvikling

Af Anne Engedal

på vegne af Studenterrådet

HVORDAN FUNGERER STUDIENÆVNENE hos jer? Dette ville have været et oplagt spørgsmål at stille de ansatte og studerende, der sidder i studienævne, inden studienævnstrukturen skal nytænkes i forbindelse med den faglige udviklingsproces (FU).

Spørgsmålet er dog ikke blevet stillet, selv om svarene utvivlsomt kunne bidrage til en vurdering af, om anbefalingerne om at reducere AU’s cirka 35 studienævne til muligvis så få som fire er kloge!

FRA LEDELSEN HØRER VI, at man udelukkende har gode erfaringer med brede, niveaudelte studienævne på fakultetsniveau som på Naturvidenskab og ASB. Det har gjort tværfaglige overvejelser lettere med hensyn til merit- og dispensationssager. Fra studenterrepræsentanterne i disse studienævne hører vi, at det rigtigt nok er tilfældet. Samtidig hører vi dog også, at man sjældent taler om, hvad fagene faktisk bør indeholde. Studienævne er alt for fjerne fra fagene til at diskutere andet end struktur.

Fra ledelsen hører vi også, at man har gode erfaringer med studienævne, der dækker mere end et studium som på humaniora, men ikke et helt fakultet, og at endnu bredere nævne vil gøre det lettere for studerende at sammenligne deres studier fri for ”fagpatriotisk kasse-tænkning”. Omvendt siger studenterrepræsentanterne, at nævne fungerer som blæstemp- lingsorganer for beslutninger, der allerede er taget i uformelle grupper. Muligheden for at få reel indflydelse på uddannelsen er svær at få

øjne på, og det er derfor foruroligende svært at finde studerende og personale, som er interesserede i at optage pladserne i nævne.

DER ER ALTSÅ VIDT FORSKELLIGE oplevelser af, hvad store og små studienævne kan og skal. I stedet for gisninger om antal af studienævne efter FU bør det derfor i stedet diskuteres, hvad man vil med studienævne – hvilken funktion skal de have?

Studenterrådet mener, at studienævne skal stå for tilrettelæggelsen af uddannelserne og kvalitetsudvikle og sikre dem. Dette kan bedst gøres fagnært, fordi det er her, man ved, hvad der sker på ens fag, hvad der styrker og svækker det.

Studenterrådet vil gerne være med til at kigge på, hvordan man kan skabe mere fleksible uddannelser på AU, men vi tror ikke, at man kan løse det ved at lave studienævne på fakultetsniveau. De vil blot underminere fag-

” *Måske er FU en forsmag på, hvordan indflydelse i fremtiden kommer til at se ud på AU?*

ligheden. Studenterrådet mener desuden, at det er vigtigt, at studienævnstrukturen sikrer medarbejder- og studenterindflydelse. Studienævne på fakultetsniveau vil være en yderligere afvikling af det i forvejen afmattede interne demokrati på AU og svække den direkte demokratiske indflydelse på fagene.

STUDENTERRÅDET HAR I ARBEJDSGRUPPERNE efterlyst en analyse af mulige og nu-

værende studienævnstrukturer, så man ikke risikerer at træffe en forhastet beslutning om studienævnernes fremtid. Selv dette har været en kamp. Måske er FU en forsmag på, hvordan indflydelse i fremtiden kommer til at se ud på AU?

Studenterrådet vil fortsat forsøge at påvirke

processen og opfordrer derfor studerende og ansatte til at møde op til det afgørende bestyrelsesmøde den 17. juni klokken 10. Vi bør vise bestyrelsen, at vi er interesserede i og bør tages med på råd, når det skal besluttes, hvordan vores universitet skal se ud og virke. ■

KØB AARHUS UNIVERSITETS NYE
MERCHANDISE PÅ [WEBSHOP.AU.DK](http://webshop.au.dk)

Krus med eller
uden hank:

60 kr.

Find meget mere merchandise på webshop.au.dk. Varerne kan også købes offline ved at møde op i Aarhus Universitets informationscenter, Bygning 1445, Fredrik Nielsens Vej 5.

Krigeren Enøje, spillet af Mads Mikkelsen, i filmen "Valhalla Rising", går ikke af vejen for hverken slagsmål eller drab. Måske har han kriger-genet.

Hver tredje mand har kriger-gen

En variation af et særligt gen giver øget risiko for voldelig adfærd. Mange mænd har gen-variationen, som for nylig gav nedsat straf til en morder i Italien.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Hver tredje mand har det. Kriger-genet. Men før du kigger bekymret – eller fascineret – på dine mandlige kolleger eller dig selv, skal du kende hele historien. Kriger-genet springer nemlig først ud af skabet, hvis man samtidig har haft en svær barndom.

Kriger-genet, eller MAOA-genet, som er den korrekte videnskabelige betegnelse, er en variation af et bestemt gen, der står for at nedbryde signalstoffer i hjernen. Variationen betyder, at genet ikke nedbryder signalstofferne særligt effektivt, og det kan have konsekvenser for ens adfærd. Professor Anders Børghlum fra Institut for Human Genetik på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet fortæller, at flere undersøgelser tyder på, at kriger-genet parret med en dårlig barndom betyder tendens til voldelig og antisocial adfærd.

– Flere undersøgelser viser med pæn sikkerhed, at man har større risiko for at udvikle antisocial adfærd, hvis man har gen-variationen samtidig med, at man har haft en svær barndom. MAOA-genet synes imidlertid ikke at have nogen effekt, hvis man har haft en normal barndom. Enkelte studier viser en lille effekt, men det er ikke noget, man har kunnet påvise efterfølgende, siger han.

Voldelige hollændere

Videnskabsfolk har kendt til kriger-genet og dets effekt i mange år. I starten af 1990'erne kom de første publikationer om emnet i forbindelse med opdagelsen af en hollandsk familie, der havde en meget sjælden mutation af genet, som satte dets virkning helt ud af kraft. Den sjældne mutation havde dramatiske kon-

► FOKUS PÅ FORSKNING

UNivers fortæller en spændende, pudsig eller vedkommende forskningshistorie.

sekvenser for familiens mandlige medlemmer, fortæller Anders Børghlum.

– Flere mænd i familien havde domme for bl.a. brandstiftelse, ekshibitionisme og forsøg på voldtægt og mord. Det var første gang, man blev opmærksom på det særlige gen. Siden har man lavet forsøg med mus, hvor man eksperimentelt slår genet helt ud, og de dyr får også en aggressiv adfærd, siger han.

Den hollandske familie og de genmodificerede mus er ekstreme tilfælde, hvor genet slet ikke virker. Mænd, der har kriger-genet, behøver dog ikke at bekymre sig – især ikke, hvis de har haft en normal barndom. Men hvad er en dårlig barndom egentlig? Hvad skal der til, før genet betyder voldelig adfærd?

– Det er forskelligt fra studie til studie, hvordan videnskabsfolkene definerer en problematisk barndom. Der skal dog grove forsømmelser til som f.eks. forskellige former for fysisk mishandling og dårlig varetagelse af barnets tarv, siger han.

Gen nedsætter straffen

Kriger-genet kom for nylig i mediernes søgelys, da en italiensk dommer reducerede dommen af en morder med et år bl.a. på baggrund af videnskabelig dokumentation for den anklagedes genetiske variationer – herunder kriger-genet. Det er første gang i Europa, at en

dommer tager hensyn til genetiske analyser. I USA har der de seneste fem år været ca. 200 retssager, hvor forsvarerne har forsøgt at få dommeren til at tage hensyn til genetikken. De har dog kun haft held med det i få tilfælde. Anders Børghlum advarer kraftigt mod ukritisk at bruge kriger-genet som argument i retssager.

– Det såkaldte kriger-gen er bare en lille bitte brik i et menneskes samlede genmasse. Et menneske kan sagtens have andre gen-variationer, der dæmper kriger-genets betydning. MAOA-genets betydning er alt for lille til at sige noget fornuftigt om enkeltpersoners risiko for at udvikle negativ social adfærd. Der skal mange flere undersøgelser til for at kortlægge det, siger han.

Derfor ligger Anders Børghlum heller ikke søvnløs over sit eget eventuelle kriger-gen. Faktisk har han ikke engang undersøgt, om han selv har det.

– Jeg ved, at en person med dette gen sagtens kan have andre gener, som har en modsatrettet effekt, så nettoeffekten kan være, at man har tendens til at være meget afbalanceret, siger han.

Anders Børghlum vil dog ikke afvise, at genetiske undersøgelser i fremtiden kan have betydning i retssager.

– Det er kendt, at psykiske sygdomme kan reducere straffen og f.eks. give en behandlingsdom. På samme måde kan jeg godt forestille mig, at en bestemt personlig adfærd, som er meget betinget af en uheldig sammensætning af gener, kunne give anledning til at tage hensyn til det i dommen, f.eks. ved at man som en del af straffen skulle tage Anger Management kurser, siger han.

Kvinder har også kriger-gen

Kvinder har faktisk også kriger-genet – endda i endnu højere grad end mændene. Kriger-genet sidder nemlig på X-kromosomet, som kvinder har to af – i modsætning til mænd, som har et X- og et Y-kromosom. Kvinder burde altså have endnu større sandsynlighed

end mænd for at have kriger-genet – og kan endda have to af dem. Alligevel står mænd for over 90 procent af al fysisk vold i verden. Hvordan hænger det sammen? Igen skal vi huske, at andre gener kan overtrumfe kriger-genet, siger Anders Børghlum.

” Kvinder er meget lidt disponerede for en fysisk voldelig adfærd

Anders Børghlum

– Man kan ikke påvise nogen effekt af kriger-genet hos kvinder. Kvinder er meget lidt disponerede for en fysisk voldelig adfærd blandt andet på grund af de kvindelige kønshormoner, der går ind og overtrumfer kriger-genet og andre gener med lignende effekt. Der, hvor man måske kunne forestille sig en effekt hos kvinder, var, hvis begge kvindens X-kromosomer havde kriger-genet. Få kvinder har denne variation, så det er begrænset, hvilke sammenhænge man kan se rent statistisk, siger han.

Mændene står altså alene med kriger-genets voldelige udslag. Hvorfor kroppen overhovedet er indrettet med et sådant gen, står hen i det uvisse.

– Et bud kunne være, at det engang var hen-

” Det såkaldte kriger-gen er bare en lille bitte brik i et menneskes samlede genmasse

Anders Børghlum

sigtsmæssigt at reagere voldsomt i bestemte situationer, hvis man f.eks. blev angrebet af dyr eller konkurrerende stammer. Men det er ren spekulation, siger Anders Børghlum. ■

4+4 = effektive ph.d.-studerende

Ph.d.-studerende på 4+4-ordningen klarer sig godt. Men vi taber potentielle forskere på gulvet ved udelukkende at satse på den model, advarer lektor.

Af Ida Hammerich Nielson
ihn@adm.au.dk

På én gang studerende og VIP. Det er virkeligheden for flere og flere ph.d.-studerende, der bliver indskrevet på den såkaldte 4+4-ordning. Den indebærer, at den studerende begynder på ph.d.-studiet 1 år inde i kandidatuddannelsen og gør den sidste bid af uddannelsen færdig under ph.d.-forløbet.

Det Naturvidenskabelige Fakultet har i mange år benyttet sig af ordningen, der dog er forholdsvis ny på de andre fakulteter. F.eks. bliver de første 4+4-ph.d.er fra Det Humanistiske Fakultet færdige inden for et år. Og de foreløbige erfaringer herfra tyder på, at ordningen fungerer rigtig fint, fortæller institutleder for Institut for Æstetiske Fag Niels Overgaard Lehmann.

– Det er for tidligt at lave en decideret evaluering. Men de hidtidige tilbagemeldinger viser, at de klarer det rigtig godt. Det faglige niveau er højt, og en afgørende fordel ved ordningen er, at 4+4-stipendiater producerer væsentligt mere tekst tidligt i forløbet end de gamle 5+3-ere, siger han.

Forskertalenter går tabt

Lektor Jørgen Bang fra Institut for Informations- og Medievidenskab er enig i, at de nye 4+4-studerende udviser et højt fagligt niveau og en stor effektivitet. Han finder det imidlertid problematisk, at 4+4-ordningen vinder frem på bekostning af den traditionelle 5+3-ordning.

– Mange studerende på de humanistiske fag opdager først under specialeskrivningen, at de har lyst til at forske videre. Og problemet er, at de har meget ringe chancer for at få et stipendium, fordi der er så få 5+3-stipendier tilbage, siger han.

Manglen på 5+3-stipendier er særlig udtalt på Det Humanistiske Fakultet og Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, hvor der som følge af en regeringsbeslutning i forvejen ikke er så mange ph.d.-stipendier som f.eks. på Det Naturvidenskabelige Fakultet.

– Konkurrencen bliver ekstrem. Jeg har oplevet at sidde med 80 ansøgere, heraf 20 topkvalificerede, til to 5+3-stipendier, hvor imod vi deler mange flere 4+4-stipendier ud. Forskertalenter går tabt på denne måde, siger han.

Niels Overgaard Lehmann medgiver, at forskertalenter går tabt. Det er imidlertid ikke noget nyt, påpeger han.

– Der vil altid være forskertalenter, der går tabt, fordi man ikke har råd til at give stipendier til alle. I det lys er det en stor fordel ved 4+4-ordningen, at den giver os råd til at lave flere stipendier, fordi de er billigere. Uden 4+4-ordningen ville det næppe have været muligt at fordoble antallet af ph.d.-stipendiater på humaniora, siger han.

Svært for udlændinge

De to lektorer er enige om, at en risiko ved 4+4-ordningen er, at man kommer til at favorisere Aarhus Universitets egne studerende. Især udenlandske studerende har svært ved at forstå den århusianske 4+4-model, der går på tværs af bachelor- og kandidatdelen på en uddannelse.

– Interne ansøgere favoriseres naturligvis ikke, men ordningen er mindre nærliggende for eksterne kandidater, fordi vi står alene med 4+4-modellen. Det er den pris, vi betaler for at gå enegang, siger Niels Overgaard Lehmann.

Jørgen Bang frygter, at talentfulde udenlandske studerende vil vælge Københavns Universitet af samme grund. Måske derfor kan fremtidens model på Aarhus Universitet vise sig at være en helt anden, nemlig 3+5-modellen, som Det Naturvidenskabelige Fakultet kører med på andet år. Her begynder de studerende på ph.d.-studiet allerede efter bachelordelen af uddannelsen – sideløbende med, at de tager kandidatuddannelsen. På Det Naturvidenskabelige Fakultet findes således både 3+5-, 5+3- og 4+4-modellen. ■

Læs mere om 3+5-ordningen på side 12.

FAKTA: PH.D.-MATEMATIK

- 4+4-ordningen**
En 4+4-ph.d.-uddannelse påbegyndes efter bacheloruddannelsen plus et årsværk på kandidatuddannelsen. Ordningen består af en del A på 2 år og en del B på to år. På del A gør den studerende sin kandidatuddannelse færdig samtidig med, at vedkommende påbegynder første år af ph.d.-uddannelsen. Overgangen fra del A til del B er betinget af, at del A er afsluttet på tilfredsstillende vis. Det Naturvidenskabelige Fakultet indførte som de første 4+4-ordningen i 1991, og de senere år er flere andre fakulteter fulgt efter.
- 5+3-ordningen**
En 5+3-ph.d.-uddannelse påbegyndes efter afsluttet kandidatuddannelse som et normalt treårigt forløb.
- 3+5-ordningen**
En 3+5-ph.d.-uddannelse påbegyndes efter bacheloruddannelsen.

Hvad skriver

Fra visdomstænder og folkekirkens kommunikation på nettet til bæredygtige investeringer og Skandinaviens geologiske udvikling. Ph.d.-projekterne på Aarhus Universitet spænder vidt. *UNivers* giver en smagsprøve og spørger samtidig, hvad det bedste og det værste er ved at være ph.d.-studerende.

Af Ida Hammerich Nielson
ihn@adm.au.dk

PERNILLE JESSEN Ph.d.-studerende ved Department of Business Studies, Handelshøjskolen

Jeg skriver om socialt ansvarlige investeringer. Det kan f.eks. være investeringer, der ikke har negative indvirkninger på miljøet. Jeg undersøger, hvordan man kan bruge traditionelle finansieringsteoretiske modeller til at udvælge gode, ansvarlige investeringer. Det handler om at tage højde for andre ting end blot forventet afkast og risiko i en investeringsbeslutning, og det kan man f.eks. gøre ved at opstille en matematisk model og forsøge at sætte nogle parametre på de blødere værdier.

Foto: Jesper Rois/AU-foto

Hvad er det bedste ved at være ph.d.-studerende?
At få lov til at fordybe sig i et emne, man synes, er rigtig spændende, og at komme på udlandsophold og konferencerejser.

Og det værste?
Det er svært at vide, om man performer godt nok. Der er ikke så meget håndgribelig feedback, som der f.eks. er i en privat virksomhed.

Sådan bliver du

Hvis du gerne vil være ph.d.-studerende, skal du ikke vente på, at nogen opdager dig. Tag selv kontakt til forskningsmiljøet.

Af Ida Hammerich Nielson
ihn@adm.au.dk

Tid til fordybelse. Udlandsophold. Sparring med de ypperste eksperter inden for dit felt. Startskuddet til en karriere som forsker. Og så får du tilmed løn undervejs. Lyder det tillokkende? Det er du ikke ene om at synes. Ph.d.-studiet er eftertragtet på langt de fleste fag. Adgangen til det forjættede ph.d.-land er forskellig fra hovedområde til hovedområde – alligevel er der nogle gode råd, som alle kan have glæde af. *UNivers* har talt med en række ph.d.-skoleledere.

1. Tag kontakt til forskningsmiljøet
Professor Hans Henrik Edlund, ASB: ”Det en rigtig god idé selv at tage kontakt til de forskere og forskningsmiljøer, du finder interessante. På den måde kan du teste dine ideer og få sparring fra en forsker, inden du laver en projektbeskrivelse.”
Professor Mogens Nielsen, NAT: ”Du bør selv tage kontakt til flere af de grupper, der kunne være interessante for dit ph.d.-studium. Når du skal skrive en

du ph.d.-projekt om?

JENNIFER CHRISTENSEN

Ph.d.-studerende på Odontologisk Institut, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet

Mit ph.d.-projekt handler om fjernelse af visdomstænder.

Jeg undersøger, hvordan vi kan mindske ubehag og smerter for patienterne efter operationerne. I samarbejde med to andre tandlæger opererer jeg 150 patienter og giver den ene halvdel den traditionelle bedøvelse og den anden halvdel en længerevarende bedøvelse, så vi kan se, hvad der medfører færrest smerter i ugen efter operationen. Vi tester også forskellige tabletter mod hævelser.

Foto: Jesper Røis/AU-foto

Hvad er det bedste ved at være ph.d.-studerende?

For mit vedkommende er det, at jeg kan kombinere teorien med praksis. Jeg er deltids-ph.d.-studerende og arbejder sideløbende i en børnetandlægeklinik. Det er rart ikke kun at arbejde med tænder, men også få en masse teori ind over.

Og det værste?

Det kan være svært at adskille arbejde og fritid, for der er altid et eller andet, der skal laves. Det kan være svært at holde 100 procent fri.

PETER FISCHER-NIELSEN

Erhvervs-ph.d.-studerende ved Afdeling for Systematisk Teologi, Det Teologiske Fakultet

Jeg undersøger, hvordan folkekirken bruger internettet. Jeg ser blandt andet på, hvilke forandringer internettet medfører i almindelige folkekirkedanskeres forhold til religion og kirke, hvordan præsterne bruger internettet til at hente inspiration til deres gudstjenester, og hvilke værdier og argumenter der har været med til at forme folkekirkens officielle internetbrug. Projektet har Kristeligt Dagblad og den kirkelige organisation Areopagos som medfinansierende virksomhedsparter.

Hvad er det bedste ved at være erhvervs-ph.d.-studerende?

Jeg bevarer kontakten til den verden, der findes uden for universitetet. Det hjælper mig til at lave forskning, der kan forstås og anvendes af praktikere, ligesom det også giver mig flere jobmuligheder, når jeg kommer ud i den anden ende.

Og det værste?

Ordningen stiller store krav til dig selv som projektleder. Det er umuligt at være 100 procent nærværende både på universitetet og i din virksomhed, så du må prioritere dine aktiviteter benhårdt.

BARTOSZ GOLEDOWSKI

Ph.d.-studerende på Geologisk Institut, Det Naturvidenskabelige Fakultet

Mit projekt handler om Skandinaviens geologiske udvikling i de sidste 60 millioner år – den såkaldte kænozoiske periode. Selvom olieindustrien har undersøgt dette område i årtier, er der stadig vigtige spørgsmål, der mangler et svar. Hvad betød klimaforandringerne f.eks. for erosionen af det skandinaviske fastland? Fortidens klima har hidtil ikke været tillagt så stor betydning i forhold til områdets geologiske udvikling.

Hvad er det bedste ved at være ph.d.-studerende?

Blandingen af videnskabeligt arbejde og studentliv. Vi har mange muligheder for at lære nyt, rejse og samarbejde med andre, der har samme videnskabelige interesse. På samme tid bevarer man "en ungdommelig ånd", fordi man arbejder blandt studerende.

Og det værste?

Nogen gange føler jeg, at jeg lægger meget arbejde i noget, som måske ikke har den helt store betydning. Under ph.d.-studierne får du "know-how", men normalt tager det noget tid, før din viden og dine evner er gode nok til at producere betydelige videnskabelige resultater. Denne "lave produktivitet" er nok min betydeligste bekymring.

Foto: Jesper Røis/AU-foto

ph.d.-studerende

Foto: Lars Kruse/AU-foto

projektbeskrivelse, bør det også ske i samarbejde med en forsker. I den proces får de potentielle vejledere også en langt bedre mulighed for at vurdere dig."

2. Find et godt projekt

Professor Mogens Nielsen, NAT: "Jeg vil fraråde, at man sætter sig alene for at tænke tanker. Opsøg de videnskabelige miljøer og hør, hvilke muligheder der er. Tænk projektet i fællesskab med dem. Ph.d.-projektet er en fælles opgave mellem den studerende og forskerne."

Lektor Bernard E. Jensen, DPU: "Du bør kun skrive om et emne, som virkelig interesserer dig. Når du skal arbejde med et projekt i tre år, skal det være noget, du brænder for. Dernæst skal du spørge dig selv, hvad der allerede er lavet på feltet. Bedømmerne vil vurdere, om projektet tilføjer noget nyt og vigtigt i forhold til det, vi allerede ved."

3. Få gode karakterer

Professor Hans Henrik Edlund, ASB: "Karaktererne spiller en rolle i den samlede afvejning, for du er som regel i konkurrence med andre, når du søger. Projekter kan være nok så gode, men bedømmelsesudvalget skal også have en fornemmelse af, at vedkommende vil være i stand til at forske i tre år med et godt resultat."

Professor Mogens Nielsen, NAT: "Gode karakterer er vigtige. Samtidig skal du i din ansøgning også anføre alt det, der ellers er relevant. Det kan f.eks. være udlandsophold og erhvervs erfaring. Alt, som antyder overskud, og viser, at du har de egenskaber, der skal til for at gennemføre uddannelsen."

4. Få studiejob som instruktør eller videnskabelig assistent

Lektor Bernard E. Jensen, DPU: "Via et studiejob på instituttet lærer du kulturen at

Mange vil gerne være ph.d.-studerende, men hvordan gør man egentlig? Billedet er fra den årlige ph.d.-dag på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, hvor de ph.d.-studerende fremviser deres projekter for interesserede.

kende, og du får en fornemmelse af, hvad der rører sig rent videnskabeligt."

Professor Hans Henrik Edlund, ASB: "Et studiejob er ikke i sig selv en adgangsbillet

til et ph.d.-studium, men det vil højne kvaliteten af projektbeskrivelsen, hvis du f.eks. har undervist eller har været videnskabelig assistent inden for området." ■

Talenter skal tidligt til Århus

Aarhus Universitet vil have nyslåede bachelorer i gang med en forskeruddannelse.

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

Jo før vi er på banen, jo lettere bliver det at få talenterne til Århus, lyder filosofien bag den nyeste variant af forskeruddannelsen. Derfor skal Aarhus Universitet i fremtiden give flere nyslåede bachelorer tilbud om at begynde på et femårigt ph.d.-forløb.

Det anbefaler den arbejdsgruppe, der i forbindelse med den faglige udviklingsproces på AU har arbejdet med talentudvikling. Gruppen mener, at en 3+5-model kan øge andelen af internationale ph.d.-studerende, fordi en tidlig rekruttering gør det lettere at profilere universitetet i konkurrencen med andre elite-universiteter.

Naturligt studieskift

3+5-modellen har siden 2007 været i brug på Det Naturvidenskabelige Fakultet.

– Vi indførte den, fordi det både nationalt

og internationalt er naturligt at skifte studie-sted efter enten bachelor- eller kandidatgra-den, forklarer Lene Kjeldsteen, der er daglig leder af Aarhus Graduate School of Science (AGSoS).

Foreløbig har fakultetet optaget 30 stude-rende på 3+5-ordningen, og kun otte af dem er udlændinge. Derimod er der 94 udlændinge blandt de 207, der er begyndt på ph.d.-forløbet med en kandidatgrad i bagagen.

– Vi har ikke gjort noget for at få flere 3+5-studerende, fordi vi gerne vil have mere erfaring med at løfte opgaven professionelt. Men på sigt tror vi, at vi vil få de bedste for-skertalenter hertil, fordi vi kan tilbyde et tid-ligt ph.d.-forløb, siger Lene Kjeldsteen.

Upassende hybrid

På Det Samfundsvidenskabelige Fakultet for-udser lederen af fakultetets forskerskole, pro-fessor Per Baltzer Overgaard, at 3+5 relativt hurtigt bliver en mulighed på Økonomi.

– Det er bestemt en attraktiv model. 4+4-modellen havde en rolle at spille i en pe-riode for at holde fast i de stærkeste af vores egne i konkurrencen med de private arbejds-giveres lukrative tilbud, men nu mener jeg, det er en upassende hybrid. Den minder ikke om noget i de lande, vi normalt sammenligner os med. Det er enten 3+5 eller 5+3, og det går i retning af 3+5 inden for en lang række fagom-råder, siger Per Baltzer Overgaard.

Elite på Humaniora

Der er sikkert også en fremtid for 3+5-model-len på Det Humanistiske Fakultet, mener pro-dekan Johnny Laursen.

– Den har nogle åbenbare styrker i forhold til rekruttering. Men vi har brugt mange kræfter på at få 4+4 modellen indført, og den skal konsolideres, før vi begynder at tænke på en ny model, siger prodekanen. Han mener, Videnskabsministeriets elitemoduler kan bane vejen for 3+5-ordningen på humaniora.

– Vi vil søge om at få vores ph.d.-uddannel-ser på 4+4 og måske 3+5 godkendt som elite-uddannelse, siger han.

Skepsis på ASB

På Handelshøjskolen ASB er 5+3-ordningen langt den mest udbredte, og professor Hans Henrik Edlund tror ikke, der er mange bache-lorer, som er parate til at gå ind i et femårigt forløb.

– Vores erfaring er, at lysten til at fordybe sig først kommer på kandidatuddannelsen, når de har overblik over, hvordan de kan bruge det, de har lært.

Omkring hver tredje ph.d.-studerende på ASB kommer fra udlandet, og en stor del af dem er kommet i gang med en forskeruddan-nelse efter at have taget en af ASB's engelsk-sprogede kandidatuddannelser.

– Det er vores engelsksprogede kandidatud-dannelser, som får talenterne til ASB, siger Hans Henrik Edlund. ■

En duft af kvinde

Friske blomster på bordene, små skåle med karameller og glade farver på væggene. På DPU's sekretariat i Århus føler man sig godt tilpas med det samme – og det er meningen. For det er kvinder med sans for æstetik og detaljer, der hjælper de studerende med service og vejledning.

Af Bjørg Tulinus
btu@adm.au.dk

Inde i Refugiet – det, vi andre ville kalde et køkken – sidder sekretærerne. De har frokost-pause.

Der bliver grinet og snakket, og når en ny kigger ind, byder alle velkommen til.

Der er selvfølgelig nybrygget kaffe på kan-den og ingen lukkede døre på DPU's Århus-sekretariat, som ligger på Trøjborg.

– Jeg er lige kommet tilbage fra barsel, for-tæller studiesekretær Anne-Sophie Schjønning Eriksen med et stort smil.

– Og ved du hvad? Jeg glædede mig sådan til at komme på arbejde igen. Det er måske lidt underligt at sige, for det er mit første barn – og jeg var da vildt glad for at være derhjemme. Men der er bare sådan en god ånd her på ste-det, som jeg savnede. Der er både mandlige studentermedhjælpere og lektorer på DPU Århus, men Vi er kun kvinder i selve sekreta-riatet. Det kan måske lyde lidt ensidigt, men her fungerer det, og det hænger nok sammen med, at vi er meget forskellige.

Fra cand.mag. til studiesekretær

Anne-Sophie Schjønning Eriksen har selv læst på Aarhus Universitet, hvor hun nu hjælper de omkring 1200 jyske DPU-studerende med alt lige fra eksamenstilmeldinger til koordinering af infomøder og studievejledning. Hun har en uddannelse som cand.mag. i tysk og italiensk, men det er en kombination, der ikke lige auto-matisk sikrer et job i gymnasiet.

Efter en tid med forskellige jobs på aften-skoler og en efterskole søgte magisteren den ledige plads som studiesekretær – og det har hun aldrig fortrudt.

– Det er et meget alsidigt arbejde. Der er en del teoretisk arbejde, hvor jeg i den grad bruger min akademiske baggrund som f.eks. hurtigt at kunne tilegne mig viden, skabe over-blik og være i stand til at kommunikere med mange forskellige folk. Men derudover er der også mange praktiske ting, som jeg har fundet ud af, at jeg faktisk er ret vild med, siger hun og ser helt overrasket ud, da ordene er ude.

Et større DPU i Århus

Der er i alt fire studiesekretærer og en sekre-

Anne-Sophie Schjønning Eriksen glæder sig til efter-året, hvor DPU lance-rer en helt ny bache-loruddannelse. Hun er allerede i gang med at arran-gere rusturen.

Foto: Jesper Røis/AU-foto

tariatschef på DPU's afdeling i Århus. Men med et nyt Aarhus Universitet på vej, kan An-ne-Sophie Schjønning Eriksen nemt forestille sig, at afdelingen vokser.

–Vi er spændt på, hvad den faglige udvik-lingsproces kommer til at betyde. Ikke mindst for DPU, siger hun.

– I den forbindelse savner vi oplysninger fra DPU i Emdrup. Men det er nok let at glemme kommunikationen til os, når vi sidder så langt væk fra hovedkontoret. Det ændrer sig sik-kert fremover, for nu tyder det jo på, at DPU i Århus skal udvikle sig. Og det passer os fint. For der er en særlig ånd her, som også de stu-derende lægger mærke til. De siger tit, at der er en helt anderledes åben og imødekommen-de stemning her, og at de kan mærke, vi virke-lig gør noget for at skabe et godt studiemiljø.

Og kvinderne på sekretariatet arbejder hele tiden på at gøre det bedre. Én gang om ugen mødes de til et såkaldt kulturmøde for at dis-kutere nye tiltag, samtidig med at de evaluerer på de arrangementer og initiativer, de har sør-

get for siden sidst.

– Vi arbejder selvfølgelig på at udvikle ste-det rent fagligt, men ikke kun. Det handler meget om også at udvikle det socialt, påpeger Anne-Sophie Schjønning Eriksen.

– Og i den forbindelse er den her kvindelige sans for de æstetiske detaljer ret god at have med. For så føler folk sig også umiddelbart godt tilpas, siger hun og byder på endnu en karamel. ■

MØD EN TAP

Det Tekniske og Administrative Personale eller Traditionelt Anonymt Personale? UNI-vers sætter i ny serie fokus på TAP'er, der gør en forskel. Har du lyst til at fortælle om dit arbejde – eller kender du en TAP, vi bør skrive om, så skriv eller ring til univers@au.dk eller 2338 2221.

Et par af drivhusene i Årsløv. Hele området med plantagen er omkring 93 hektar stort.

En arbejdsplads på AU Fynsk forår

En af Aarhus Universitets mest naturskønne enheder er **Forskningscenter Årsløv**, der er en del af Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet og er placeret midt på Fyn. Forskningscenteret er hjemsted for Institut for Havebrugsproduktion og rummer desuden en forskergruppe for Vegetabilsk Kvalitet, der hører under Institut for Fødevarer og Landbrug. Vores fotograf har været på besøg en dag for at følge den udendørs forskning.

Foto og tekst: Roar Lava Paaske

Finn Kristiansen er i gang med at bestøve blomsterne. Selve bestøvningen sker ved at tage to blomster og gnide dem mod hinanden, så blomsterstøvet bliver blandet. Resultatet er en forædling af blomsterne.

Denne plante er en del af et forsøg, som DJF kører i samarbejde med en tysk virksomhed. De undersøger simpelt hen, om planten kan bruges af mænd, der har problemer med potensen.

Et japansk kirsebærtræ i fuld blomst.

Ph.d.-studerende Parashuram Bhandari fra Indien arbejder på at forbedre smagen af jordbær. Det håber han bl.a. på at gøre ved hjælp af en ny vandingsteknik.

Afstandene på DJF's plantage i Årsløv er så store, at det er nødvendigt med en cykel eller bil for at undgå for meget transporttid.

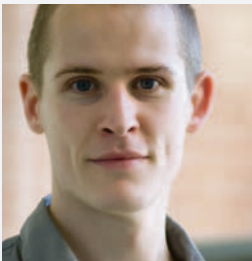
Modtagere af Aarhus Universitets Forskningsfonds ph.d.-pris:

Laura Winther Balling tog sin ph.d. ved Det Humanistiske Fakultet og er i dag ansat som adjunkt ved Copenhagen Business School.

Christian Fenger-Eriksen tog sin ph.d. ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet og er i dag ansat i en speciallægeuddannelsesstilling i anæstesi på Århus Universitetshospital.

Uffe Schjødt tog sin ph.d. ved Det Teologiske Fakultet og er i dag ansat som postdoc ved Afdeling for Religionsvidenskab, Aarhus Universitet.

Søren Bertelsen tog sin ph.d. ved Det Naturvidenskabelige Fakultet og er i dag ansat som postdoc på Center for Catalysis under Kemisk Institut, Aarhus Universitet.

Evelynne Beatrix Cleff tog sin ph.d. ved Handelshøjskolen i Århus og er i dag ansat som postdoc i selskabsret samme sted.

Modtagere af Rigmor og Carl Holst-Knudsens Videnskabspris:

Poul Nissen er professor i proteinbiokemi og centerleder for forskningscenteret PUMPKIN (Centre for Membrane Pumps in Cells and Disease).

Bjarne Stroustrup er kandidat i datalogi fra Aarhus Universitet. I dag er han College of Engineering Chair Professor in Computer Science ved Texas A&M University.

OM PRISERNE

Carl Holst-Knudsen var en af drivkræfterne bag oprettelsen af Aarhus Universitet og i en årrække formand for foreningen "Universi-

tetsundervisningen i Jylland" (det dengang private Aarhus Universitet). Prisen blev indstiftet den 28. maj 1956 i anledning af Carl Holst-

Knudsens 70-års dag og uddeles en gang om året. Sammen med anerkendelsen modtager hver af forskerne 100.000 kroner.

Aarhus Universitets Forskningsfonds ph.d.-pris blev indstiftet i anledning af universitetets 75-års jubilæum i 2003. Den uddeles årligt til nyud-

dannede ph.d'er fra forskellige af universitetets hovedområder. Prisen er på 50.000 kroner.

Lige lovligt lovende

Adjunkt Carsten Jensen modtog 28. maj Aarhus Universitets Forskningsfonds ph.d.-pris, som fonden uddeler til lovende unge forskere. Sådan en er Carsten Jensen, også selvom han ikke helt vil være ved det.

Hanne Lykke

Freelance-journalist

Kogt helt ned, så har Carsten Jensen brugt tre års forskning på at udrede, om borgerlige statsministre som eksempelvis tidligere statsminister Anders Fogh Rasmussen var en hulemand eller en julemand. Resultatet kan læses i hans ph.d.-afhandling *The Politics of Welfare Services*. – Hvis man er borgerlig, hvilke muligheder har man så for at gennemføre reformer i vestlige lande, hvor man traditionelt er af den opfattelse, at borgerlige er imod velfærd? Det er det billede, der er udgangspunkt for hulemanden. Julemandsbegrebet kommer til, fordi de borgerlige gerne vil kompensere for den gængse opfattelse og derfor iklæder sig julemandens kostume og deler gaver ud.

Giver det mening?

Det gør det for forsker Carsten Jensen, og Aarhus Universitets Forskningsfond har anerkendt hans lovende forskerevner med en pris på 50.000 kr. – Lovende ung forsker. Han lader ordene stå i luften på sit lille kontor oppe under taget på Institut for Statskundskab på Aarhus Universitet. – Det gik, siger han efter noget tid om ph.d.-afhandlingen. Det fornægter sig på ingen måde, at han er

vestjyde.

– Jeg fandt allerede ud af under mit studium, at jeg brød mig rigtig meget om at forske. Når jeg reviderer mit forløb, tænker jeg, at det aldrig kunne have været anderledes. Carsten Jensen understreger, at han er utrolig glad for prisen, men skjuler ikke, at for ham var processen at skrive en ph.d.-afhandling om velfærdsstaten med fokus på velfærds-services en frygtelig gang rod, som heldigvis endte lykkeligt. – Det lysnede for alvor det sidste halve år, inden jeg skulle aflevere afhandlingen. Der fik jeg samlet alle artiklerne, og sammenfatningen kom til mig. Det blev en rigtig god oplevelse at fortælle historien.

Forskning

For Carsten Jensen er forskning som en gåde, man skal være vågen for at få øje på og løse. – Den vestlige velfærdsstat består af to dele: transferering, som er det, vi kalder overførselsindkomster, understøttelse, pensioner og efterløn, og serviceydelser, altså sundhed, børnepasning og uddannelse. Af en eller anden grund har der ikke været blik for serviceydelser i den internationale litteratur om velfærdsstaten. Den har kun beskæftiget sig med overførselsindkomster, konstaterer Carsten Jensen. Med den ahaoplevelse blev kimen

Foto: Jesper Røis/AU-foto

til hans ph.d.-afhandling lagt. Udfordringen har undervejs været, at mens det er enkelt at konstatere, at der er en mangel i litteraturen, er det straks vanskeligere at finde ud af, hvad man skal erstatte den med. – I litteraturen har man ganske enkelt taget det for givet, at transferering er det samme som serviceydelser, siger Carsten Jensen og illustrerer det med en metafor: – Min viden er som et glas, der bliver raget på gulvet og smadres. Hvad skal glasset erstattes med?, spørger han og fortsætter: – Hvis de sædvanlige forklaringer ikke kan bruges, hvilke forklaringer skal man så sætte i stedet? Man kan

ikke lime glasset sammen igen, man skal i stedet etablere ny viden. Carsten Jensen har siden afleveringen af ph.d.afhandlingen gravet sig endnu dybere ind i sit stofområde og skrevet en række papers. Målet er at sammenfatte hans nuværende viden til en bog. Sådan – Mange af mine venner spørger, når jeg nu har modtaget en pris for min ph.d.-afhandling om velfærdsstaten, om jeg så har opfundet den dybe tallerken? Jeg svarer dem: Måske en flad underkop. Carsten Jensen slår en høj latter op og læner sig tilbage i stolen. Den

knirker i hængslerne, hver gang han bevæger sig på den, men han hører det ikke længere. Han har siddet på den i et utal af timer og forsket. I dag er han ansat som adjunkt og stortrives. Kombinationen af lige dele forskning og undervisning passer ham fortrinligt. På trods af hans vestjyske aner kommer de store superlativer frem om hans nuværende arbejdsliv. – Jeg er en meget tilfreds mand, der får lov til at fordybe mig i lige netop mit område. Jeg er faktisk havnet i mit drømmejob og glæder mig hver dag til at cykle på arbejde. Den gule Hoptimist, som står på hans skrivebord, nikker glad. ■

Den vigtige dialog

De studerende føler sig imødekommet i arbejdet med den faglige udviklingsproces.

Af Bjørg Tulinus

btu@adm.au.dk

Niels Dyrholm Jensen skiller sig ud fra resten af flokken i auditoriet på Sandbjerg. Han er nemlig både yngre og har mere hår tilbage end mange af de øvrige mænd i salen.

Han er medlem af Studenterrådet og sidder som de studerendes repræsentant blandt dekaner, professorer og institutledere, når de på det to-dages seminar skal diskutere rektoratets udkast til en indstilling til bestyrelsen om det fremtidige AU.

Niels Dyrholm Jensen vil gerne blande sig i debatten, for han synes, det er uhyre vigtigt, at de studerende bliver hørt i det afgørende arbejde, der foregår lige nu med at tegne fremtidens Aarhus Universitet.

Det samme mener rektor Lauritz B. Holm-Nielsen, og han vil arbejde for, at de studerende får endnu mere medindflydelse fremover.

Det skal blandt andet ske i en række nye fora, som er med i rek-

toratets bud på en indstilling til fremtidens AU. Foraene skal sikre det tværgående blik på både studier, forskning og vidensudveksling. Og de studerende skal være repræsenteret.

– Det er en god ide med de nye fora, og vi er meget glade for, at de studerende bliver inddraget i dem, siger Niels Dyrholm Jensen, der har sat sig sammen med rektor i en af de meget få og korte pauser på seminaret.

Lauritz B. Holm-Nielsen nikker og slår ivrigt ud med hænderne.

– Ja, vi har simpelthen savnet den her mulighed for at inddrage de studerende. Og jeg ved selv, hvor meget det betyder at have indflydelse som studerende. Jeg var selv meget aktiv i studenterarbejdet, da jeg læste biologi her på universitetet, fortæller han.

Studenterrådet har sendt et selvstændigt notat til rektoratet med anbefalinger til det nye AU, og især et af punkterne har haft særligt

fokus, nemlig spørgsmålet om studienævnens rolle og antal i fremtiden.

– Vi vil helst ikke have færre studienævne. De er uhyre vigtige, fordi det er her, de studerende har mulighed for at sikre fagligheden i studierne, forklarer Niels Dyrholm Jensen.

– Der er heller ikke nogen, der har sagt, at der VIL komme færre studienævne i det nye AU, pointerer Lauritz B. Holm-Nielsen og fortsætter:

– Og nu har vi jo tid til at finde den helt rigtige form og det rette antal, når vi går i gang med at kigge på den underliggende struktur efter sommerferien.

Niels Dyrholm Jensen supplerer:

– Jeg føler også, at rektoratet er kommet os i møde på det her punkt, og det er vigtigt for os. En af vores største bekymringer har netop været spørgsmålet om studienævnens rolle og antal i det nye Aarhus Universitet. ■

UNivers søger studenterskribenter

Der er mangel på gode studiejobs i Århus, men nu er to af de bedste ledige.

UNivers søger snarest muligt to studenterskribenter, der sammen med avisens fem fastansatte og vores nuværende studenterskribent skal være med til at udvikle avisen med spændende historier til studerende og ansatte ved Aarhus Universitet.

Vi forventer, at du har nogen erfaring med journalistik, skriver letforståeligt og gerne med et glimt i øjet, kan opspore gode historier og arbejde såvel selvstændigt som i et team.

Vi tilbyder en stilling med stor frihed til at tilrettelægge arbejdet, et inspirerende, muntert og udviklende arbejdsmiljø, kontor med egen arbejdscomputer og ikke mindst adgang til al den kaffe, du kan drikke. Stillingen er normeret til ca. 10 timer om ugen og lønnet i overensstemmelse med taksten for studentermedhjælpere på universitetet.

Send din ansøgning med 3 gode eksempler på skriftlig produktion til: UNivers, AU Kommunikation, Frederik Nielsens vej 5, Bygning 1445, 8000 Århus C. Vi skal have din ansøgning senest mandag den 14. juni kl. 12.00.

Har du spørgsmål til jobbet som studentermedarbejder, er du velkommen til at kontakte mediechef Bjørg Tulinus på tlf. 8942 2449, journalist Kristian Serge Skov-Larsen på tlf. 8942 2480 eller vores nuværende studenterskribent Astrid Hellerup Madsen på tlf. 2096 6855.

Læs mere om avisen på www.au.dk/univers

AAK Akademikernes
A-kasse

HUSK
14-DAGES
FRISTEN
– når du dimitterer

Dimittender får 13.300 kr. om måneden i dagpenge. Meld dig ind allerede i dag og senest 14 dage efter studieexit. Med AAK får du inspiration til at se mulighederne, når jobbet skal i hus. Til det laveste kontingent for alle akademikere giver vi dig mulighed for kurser, jobmatch og personlig rådgivning på karrieresportet. Sms AAK til 1919, eller meld dig ind på aak.dk

aak.dk

Hvad skal du egentlig lære?

Sæt dig ind i, hvad eksamen egentlig tester, og hvad studiet prøver at lære dig. Sådan lyder rådet både fra en erfaren underviser og en tidligere AU-ansat, der har forsket i eksamen.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

– Mit vigtigste råd er, at man som studerende skal sætte sig ind, hvad det er, man fra uddannelsens side gerne vil have frem til eksamen, og hvorfor der er valgt lige den eksamensform. Samtidig skal man også gøre det klart for sig selv, hvorfor man har valgt det pågældende studium, så man er helt klart motiveret til at lære de fag, man skal igennem.

Hanne Leth Andersen var i mange år leder af Aarhus Universitets Center for Undervisningsudvikling (Humaniora og Teologi). I dag er hun direktør for CBS Learning Lab, men hun er stadig klar til at give gode råd til AU-studerende, der snart skal op til det nervepirrende møde med det grønne bord.

– Man skal se eksamen som en hjælp til at lære og ikke som et ønske fra uddannelsesstedet om at plage livet af de studerende. Jeg ved godt, at det kan være svært, når man står midt i det, men hvis man kan få overblikksfornemmelsen over, hvad man egentlig skal kunne, så skaber det automatisk meget mere ro i maven.

Skal finde sin egen måde

I forhold til den praktiske forberedelse slår Lars Henrik Gam Madsen

fast, at det er meget individuelt, hvordan de studerende går til eksamensopgaven. Han er lektor på Juridisk Institut, blev kåret til årets underviser i 2009 og 2010 på instituttet og underviser, med sine egne ord, i et fag, hvor det er helt umuligt at lære hele pensum udenad.

– I mit fag tester vi forståelse og den praktiske anvendelse af paragrafferne. Andre eksaminer kan teste noget helt andet. Derfor bliver mit gode råd egentlig også, at man starter med at sætte sig ind i fagets krav, og hvad det skal bruges til. Samtidig skal man i løbet af studietiden gøre sig klart, hvordan man selv bedst læser til eksamen. Nogle kan nøjes med at læse pensum én gang, andre skal igennem to gange. Hvad der virker, er noget af det, man skal prøve af i de første studieår, siger han.

Se ud over faget

Lars Henrik Gam Madsen mener, at man som studerende skal prøve at se ud over bare den næste prøve.

– Jeg tror, at mange studerende bare fokuseret læser op til eksamen. Det, mener jeg rent faktisk, er lidt forfæjlet. I stedet skal man fokusere på, hvad man skal lære af faget. For det kan godt være, at man kan huske hele pensum og få topkarakter, men hvis ikke det er forstået, så får

Foto: Roar Løv Rasmussen/AU-foto

man problemer, når man skal bygge ovenpå i de kommende studieår og ikke mindst bruge det i den virkelige verden, siger han.

Eksamen er for dig

Ifølge Hanne Leth Andersen skal man som studerende i eksamens-

situationen sørge for at holde fast i, at eksamen handler om dig, og at du aktivt er den handlende i forhold til lærer og censor. Deres opgave er at få det bedste og det mest sande frem om dine evner og kompetencer.

– De studerende har en interesse i at få gode karakterer, og universi-

tetet har en interesse i at skabe gode kandidater. Hvis man kan tænke eksamen som et fælles projekt – at du bliver klogere – som studerende og eksaminator arbejder sammen om, så gør det helt sikkert eksamen nemmere at komme igennem, siger hun. ■

Hold styr på citaterne til skriftlig

Lemfældig omgang med citater er den vigtigste årsag til, at studerende bliver straffet for eksamenssnyd på Aarhus Universitet.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

I 2009 blev lige under 50 studerende på Aarhus Universitet afsløret i snyderi til eksamen.

Men for langt hovedparten handler snyderiet ikke om udveksling af små, skjulte sedler med sidemanden i eksamenslokalet eller om at have de latinske navne på alle kroppens knogler tatoveret mellem ring- og lillefinger op til den svære anatomiprøve

uden hjælpemidler.

De fleste sager om eksamenssnyd handler derimod om, at de studerende bruger/låner/stjæler tekstlinjer fra andre uden at angive, at de ikke selv har fundet på de kloge ord.

Peder Østergaard er prodekan for uddannelse på Handelshøjskolen, og han forklarer, at især internettet har gjort det nemmere for studerende "at komme til" at snyde, både bevidst og ubevidst.

– Vores hyppigste problem er, når stude-

rende går på nettet og henter formuleringer hjem og bruger dem som deres egne, siger han.

Kan medføre bortvisning

Det billede bakkes op af Anja Sandholt, der er fuldmægtig i Ledelsessekretariatet og får indberettet episoder om eksamenssnyd fra de fem hovedområder, der før fusionerne udgjorde det gamle Aarhus Universitet. De forklarer begge, at sanktioner for eksamenssnyd ofte kommer bag på de

MUNDTLIGE
EKSAMENSRÅD

Hanne Leth Andersens 10 gode råd til den studerende i forbindelse med mundtlig eksamen:

1. Sæt dig ind i, hvad du faktisk forventes at kunne: Det handler sjældent blot om pensum, men om, hvad man skal kunne med det.
2. Kend din formkurve: Læg en træningsstrategi, hvor du læser og øver roligt i perioden op til eksamen.
3. Læs stoffet for at forstå, ikke for at lære udenad.
4. Tænk på eksamensforberedelse og eksamen som en måde, du lærer noget på: Du er ikke offer, men omdrejningspunkt for ny viden og kunnen.
5. Arbejd med din formidling: Sørg for, at stemmeføring, taletempo, gestik og påklædning styrker budskabet og ikke forstyrrer eller overdøver det.
6. Varm op inden eksamen: Træn din stemme, stræk ud og slap af, så du føler dig fysisk tilpas. Det giver ro og selvtillid.
7. Tænk i pointer, ikke i stofaffliring.
8. Tænk over din kommunikation med eksaminator og censor. Husk, at de stiller spørgsmål for at hjælpe dig til at leve op til målene.
9. Accepter din nervøsitet og kend dine reaktioner.
10. Tro på dig selv og på, at der er en mening med eksamen: viden, kunnen og retfærdig bedømmelse.

Hanne Leth Andersen var i mange år leder af Aarhus Universitets Center for Undervisningsudvikling (Humaniora og Teologi). I dag er hun direktør for CBS Learning Lab.

En eksamen
ad gangen

Marie Jensen og Meta Brødsted læser begge HA-almen på 4. semester og skal op til i alt 5 eksaminer på 17 dage

– Der er så få dage, at man simpelt hen løser de eksamensopgaver, der er stillet, og så læser det, man skal bruge for at gøre det. Men hvis man har lavet prøveopgaver i løbet af semesteret, så er man ret godt med, forklarer Marie Jensen.

De to piger skal op i i alt 5 fag, og Meta Brødsted forklarer, at hendes forberedelse afhænger af, om faget indeholder meget matematik eller er mere ”snakkeorienteret”, som hun kalder det.

– I de rent matematiske fag bruger jeg kun bogen, hvis der er noget, jeg ikke kan finde ud af. Men ellers kan jeg godt finde på at læse pensum igen, forklarer hun.

De to piger er dog ikke stressede over deres eksaminer – endnu.
– Det kommer på mandag. Eksaminerne ligger så tæt, at man lærer, at man ikke skal være stresset op til. Så må man til gengæld være det i de 14 dage, det står på, siger Marie Jensen.

Foto: Roar Lavo Pooske/AU-foto

Struktur på den endelige eksamen

Camilla Boesen skriver speciale på kunsthistorie og arkæologi
Mads Laursen skriver speciale på statskundskab

Camilla Boesen og Mads Laursen er stamkunder på Statsbiblioteket.

Selvom kæresteparret skriver om vidt forskellige emner, så tager de sammen hver dag kl. 9 op på læsesalen for at arbejde med deres speciale. Og de bliver der

til godt hen på eftermiddagen, forklarer Mads Laursen.
– Jeg er rigtig glad for at sidde her. Derhjemme skal man altid lige se fjernsyn eller ordne en masse andet, siger han.
– Og her er jo alt, hvad vi skal bruge. Der er internet og opslagsværker. Faste arbejdstider giver også mulighed for at have fri i weekenderne og om aftenen, så det er rigtig rart at have det struktureret, siger Camilla Boesen.
Hun forklarer, at specialeprocessen nødvendigvis må være anderledes end de sidste ugers ræs op imod en eksamen.
– Hvis du har en eksamen, der er overstået på en uge eller 14 dage, kan du bedre arbejde i døgn drift, og du bliver måske også nødt til det. Over seks måneder bliver du nødt til at have pauser for ikke at gå ned halvvejs, siger hun.

Meget at huske

Saied Mehdizadeh, medicin 2. semester, læser op til anatomi

Foto: Roar Lavo Pooske/AU-foto

– I begyndelsen fik vi en eksamenslæsningsplan fra vores holdunderviser, og i den repeterer vi først alt pensum fra hele året, og senere, i de sidste tre uger, laver vi kun eksamensopgaver. Jeg tror, det er meget almindeligt at gøre det på den måde, siger Saied Mehdizadeh på en blanding af svensk og dansk.

Han forklarer, at der er meget at læse til anatomieksamen.
– Særligt nervernes anatomi finder jeg meget vanskelig. Det er i virkeligheden ikke vanskeligt. Der er bare meget at læse og huske til eksamen.
Saied Mehdizadeh læser primært op ved at bruge bogen og tage noter til den. Også selvom han ikke må have den med til eksamen.
– Jeg bruger i virkeligheden mest bøgerne og læser i dem. Jeg kigger ikke så meget i mine noter. Det er mere en metode til at huske. Når man også skriver i stedet for bare at læse, tror jeg, man kan huske mere, end hvis man bare sad med bogen alene.

Foto: Roar Lavo Pooske/AU-foto

Mødes hver dag

Meike Bohn, Marie Andreassen og Camilla Grud
Alle psykologi på 2. semester, læser op til fysiologisk psykologi

– Vi læser selv, inden vi mødes. Eksamen er en multiple choice-test, og vi skal huske alle kranienerver og den slags udenad, så derfor tester vi hinanden og øver gennemgangen. Så aftaler vi, hvilke to-tre kapitler, vi skal læse til dagen efter, og så går vi hjem og læser igen. Vi kommer til at mødes hver dag i de 2-3 uger, der er til eksamen, forklarer Camilla Grud.
Pigerne er glade for muligheden for at sidde udenfor i det gode vejr.
– Det er faktisk første gang i dag, vi gør det. Men vi har også været til forelæsning i dag, og så trænger man til at få noget luft. Men det er da lidt nemmere at komme til at snakke om noget andet, når man sidder herude, siger Meike Bohn.

eksamen

studerende.
– Hvor hård straffen bliver, afhænger selvfølgelig af, hvor groft snyderiet er. På det gamle Aarhus Universitet kan man i de meget milde sager være heldig at slippe med en advarsel, men man kan også blive bortvist fra den relevante eksamen og alle senere prøver det pågældende semester. I særligt grove gentagelsestilfælde risikerer man

faktisk at blive bortvist fra universitetet for bestandigt, siger Anja Sandholt.
ASB har informeret bredt
Peder Østergaard forklarer, at Handelshøjskolen forsøger både at informere de studerende og underviserne om, hvad der er eksamenssnyd.
– Vi har efterhånden haft en del sager, og vi fortæller de stu-

derende grundigt om både reglerne og konsekvenserne op til deres første eksaminer. Ingen på Handelshøjskolen kan efterhånden sige, at de ikke vidste, det var forkert, hvis de bliver fanget i snyderi.
Og netop det med at informere er også målet for det fælles AU-udvalg om eksamenssnyd, som Peder Østergaard er formand for. Udvalget skal hen over efteråret se på, hvad vi samlet kan skrive ned om eksamenssnyderi, og samtidig hjælpe de enkelte hovedområder og institutter med, hvordan de kan

definere, hvad der er snyd på lige deres område.
For det behøver langt fra være ens, forklarer Peder Østergaard.
Snyd kan svinge
– På nogle uddannelser dikterer den faglige tradition, at alt, som man ikke selv har udtænkt eller forsket sig frem til, forsynes med en kildehenvisning. Mens der på andre fag, f.eks. hvor der bruges kendte matematiske formler til opgaveløsning, ikke er tradition for at sætte henvisning på, hvem der har udviklet formlen. Derfor kan der ikke

umiddelbart gives én fælles opskrift for, hvad der er snyd, og hvad der er tilladt. Men om det er muligt at lave en fælles vejledning på tværs, er noget af det, vi skal se på i udvalget, siger Peder Østergaard, som samtidig har et godt råd til studerende, der er bange for at blive fanget i snydefælden.
– Spørg din underviser og dine instruktører. De kender fagtraditionen på studiet og kan forklare præcist, hvad man må og ikke må, siger han. ■

Sons of Science

Mandlige studerende på statskundskab har fået nok af seriøse studenterforeninger og har startet Sons of Science, en akademisk MC klub, hvor mænd kan få lov til at være mænd. Alle studerende på Aarhus Universitet kan få lov til at bære klubbens rygmærke – en bister delfin. Medlemmerne tæller indtil videre 20 mænd, hvis erklærede mål er at køre ture, sparke dæk og spise grillpølser. Der er fællestur hver tirsdag i ulige uger med afgang fra den gamle Uni-Grill.

Læs mere om Sons of Science på Facebook.

Foto: Roar Lavo Paaske/AU-foto

SU-besparelser aflyst

En del studerende nåede at blive nervøse over udsigten til mindre SU, da regeringen i midten af maj foreslog en toårig fastfrysning af overførselsindkomster – herunder SU'en. De såkaldte fastfrysninger var tænkt som led i den genopretningspakke, der skal lukke hullerne i de offentlige budgetter efter finanskrisen. Ved de endelige forhandlinger blev regeringen og Dansk Folkeparti i stedet enige om nedskæringer i dagpengeperiode, ulandsbistand og børnecheck. Dermed blev SU'en sparet for denne gang.

Studiedagbog:

KRITISK INTERVIEW OG KRITISK DEBAT

For den medievidenskabsstuderende Rasmus Kerrn-Jespersen har ugen både budt på interview med en nyhedschef og debat med en rektor. Han sidder i studenterrådets styrelse, var med til debatten om den faglige udviklingsproces på Sandbjerg sammen med ledelsen og han får her lov til at fortælle lidt forskudt om sin uge for at få det hele med. Læs mere om Sandbjerg-debatten på side 3.

Rasmus Kerrn-Jespersen, medievidenskabsstuderende

Torsdag: I dag skulle jeg interviewe nyhedsdirektør i DR, Ulrik Haagerup sammen med min læsegruppe. Haagerup tog pænt imod os. Han sad klar på det yderste af stolen og var tydeligvis parat til de kritiske spørgsmål. Da han hørte, at vi kun var på 4. semester, lænede han sig mageligt tilbage, foldede hænderne bag hovedet og tilkendegav derved, at vi var en overkommelig opgave. Hans overlegne attitude skulle desværre vise sig at være velbegrundet – han nød tydeligvis vores ihærdige, men forgæves forsøg på at fange ham på modsigelser eller ugennemtænkte svar. Efter interviewet gav han os hånden, og i stedet for det forventede farvel sagde han, vi ses. Måske havde vi alligevel efterladt et rimeligt indtryk? Gik i seng kl. 04 efter en hyggelig fest på arbejdet.

Fredag: Kl. 07.00 vækkede min telefon mig. Jeg skulle være hos tandlægen kl. 09.00. Det var en hård omgang – sandsynligvis ligeså slemt for min stakkels tandlæge som for mig. Efterfølgende tog jeg på arbejde og var hjemme omkring midnat.

Weekend: Tidligt lørdag morgen cyklede jeg til Hou, Havn og tog færgen til Samsø, hvor hele min fars familie samles hver pinse. Weekendene gik med afslapning, havbadning og snobrødsbagning. Vejret var heldigvis godt, så det var intet problem at sove i telt og spise udendørs.

Mandag: I dag vendte jeg tilbage til civilisationen efter at have været uden internet i to døgn. Kl. 14 holdte jeg møde med resten af Studenterrådets daglige ledelse. Dagsordens vigtigste punkt var forberedelse til det kommende seminar om den faglige udviklingsproces (FU).

Tirsdag: I morges drog jeg af sted mod Sandbjerg Gods for at blive meget klogere på planerne for FU og forhåbentlig påvirke processen, inden det er for sent. Efter frokosten blev vi præsenteret for rektoratets oplæg: fire fakulteter, som det hele tiden har ligget i kortene. Lidt overraskende virkede de fleste afklarede omkring det, og det afstedkom ikke megen debat. Det fremgik ligeledes af oplægget, at det nøjagtige antal institutter og schools endnu ikke var besluttet. Heldigvis! I løbet af eftermiddagen deltog vi alle i forskellige gruppediskussioner med efterfølgende plenumbatter. Om aftenen var der fin middag med god rødvin. På trods af flere flasker rødvin og sågar en whisky for enkelte af deltagerne, kredsede snakken om FU til langt ud på natten.

Onsdag: I dag skulle vi diskutere studenterindflydelsens formelle rammer, studienævnene. Debatten foregik i mindre grupper. Da min gruppe var samlet og folk havde fået sat sig ned, blev jeg spurgt, om jeg virkelig var den eneste studerende i gruppen?. Jeg måtte desværre bekræfte, at jeg var ganske alene. Det glæder mig, at der blev lagt mærke til min tilstedeværelse – og ikke mindst manglen på andre studerende. Som så mange gange før begyndte vi straks at diskutere antallet af studienævn. Heldigvis blev jeg bakket op af et flertal af gruppen, da jeg argumenterede for, at man hellere skulle fokusere på studienævnenes opgaver end på et bestemt antal. Efter at have fremført dette argument siden processens begyndelse, var det rart, at det endelig blev taget til efterretning – og sågar anset for en fornuftig tilgang til processen. Efterfølgende viste det sig i plenumfremleggelsen af studienævnetsdiskussionerne, at alle grupperne var gået bort fra diskussionen om antal og i stedet havde rettet fokus mod, hvad studienævnene skal have af opgaver og kompetencer på det nye Aarhus Universitet. En konklusion der glæder mig virkelig meget efter flere måneders hård kamp om netop dette spørgsmål. På vej hjem i bussen overvandt trætheden efter et par intense dage og for få timers søvn mig, så jeg sov hele vejen til Aarhus.

Kæledyr på recept

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Spørgsmål:

Kan kæledyr have en helbredende effekt på syge mennesker?

Sanne Hyldgaard, nordisk sprog og litteratur, 6. semester

Svar:

Karen Thodberg, seniorforsker ved Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet:

Det er der noget, der tyder på. Vi ved fra forskellige undersøgelser, at mennesker med hjerteproblemer bliver hurtigere raske, hvis de har hunde eller katte. Man har vist, at når vi f.eks. kæler for en hund, falder vores puls, vi danner færre stresshormoner og flere endorfiner. Men der er mange andre aspekter af kontakt til dyr, som vi ikke kender effekten af. Jeg er med i et stort forskningsprojekt, som skal undersøge, hvordan kæledyr påvirker den psykiske sundhed – mere præcist hvordan man kan bruge hunde på plejehjem til at bedre dementes mentale sundhed og humør. Vi besøger beboerne

og tester effekten af henholdsvis hunde, en interaktiv, bevægelig robot-sæl og en helt almindelig bamse. På den måde kan vi sammenligne de forskellige besøge og se, hvad der har den bedste effekt.

Kunne man forestille sig, at man ligefrem kan ordinere kæledyr?

Hvis vores undersøgelse viser, at demente får det bedre og f.eks. får en bedre appetit og sover bedre om natten af at være i kontakt med kæledyr, er det meget muligt, at vi vil se flere kæledyr på plejehjemmene fremover. ■

FRIT EN FORSKER

Udnyt den store hjernemasse på Aarhus Universitet

More international student jobs

InterResource is the name of a new project aiming to inform companies in Århus of the advantages of employing international students in student jobs.

The project has been started by four partner schools: Aarhus University, the Aarhus School of Business, the Aarhus School of Architecture, and the Institute of Business and Technology, Herning. Studenterhus Århus is also contributing to the project.

You can read more about the project at www.asb.dk – just type 'interresource' in the search field.

Correction

Following an article on Danish drinking culture in the English news section of UNlvers no. 5-2010, it has been brought to our attention that readers might have gained the impression that there was a connection between the illustration and the research report about Danish drinking culture mentioned in the article. This was not the intention, and we should like to stress that the illustration was taken from our archives and had no connection with the research report mentioned. We regret that we printed the picture in a way that might have given rise to any misunderstandings.

State and University Library launches English homepage

Aarhus University's central research library, the State and University Library, has launched an English homepage giving students and researchers from abroad the same access to the library's homepage, search functions and materials as their Danish co-students and colleagues. Any information with relevance for students and researchers has now been translated (or will be translated during the summer), and the English search function is already up and running. The homepage is at: <http://en.statsbiblioteket.dk>

Crunch Time

The sun has come out, and that means exam time is upon us. How are international students faring with the Danish exam system?

By David Langran

dl@adm.au.dk

The arrival of good weather is sadly synonymous with spending more and more time hidden away in the dark corners of libraries and study halls. As the rest of the population browns in the sun's rays, you can quickly identify those students who do venture outside by their pale and pasty complexions. Not for us, the sun's warm embrace. And with exam time upon us, UNlvers decided to find out how the international student population was dealing with exams here in Denmark, and how the Danish exam system compares to others around the world.

Dealing with the Danish system

One of the academic challenges for international students here is adapting to the Danish exam system, which is often quite different to others in Europe and the wider world. However, the change can be positive, as Cristina García Moreno, a Spanish law student suggest:

– The atmosphere in the oral exams here is much better than those I experienced in Spain; there's a lot more interaction between you

and the teacher, whilst back home it's mostly just the student talking. Having to do them in English also hasn't been that bad – you have to remember that your examiner probably isn't a native speaker either, so it isn't necessary that your English is perfect, just that you can express yourself clearly. I'm also quite satisfied with exams here as I've just gotten a ten in the one I've just done, so no real complaints here!", she says.

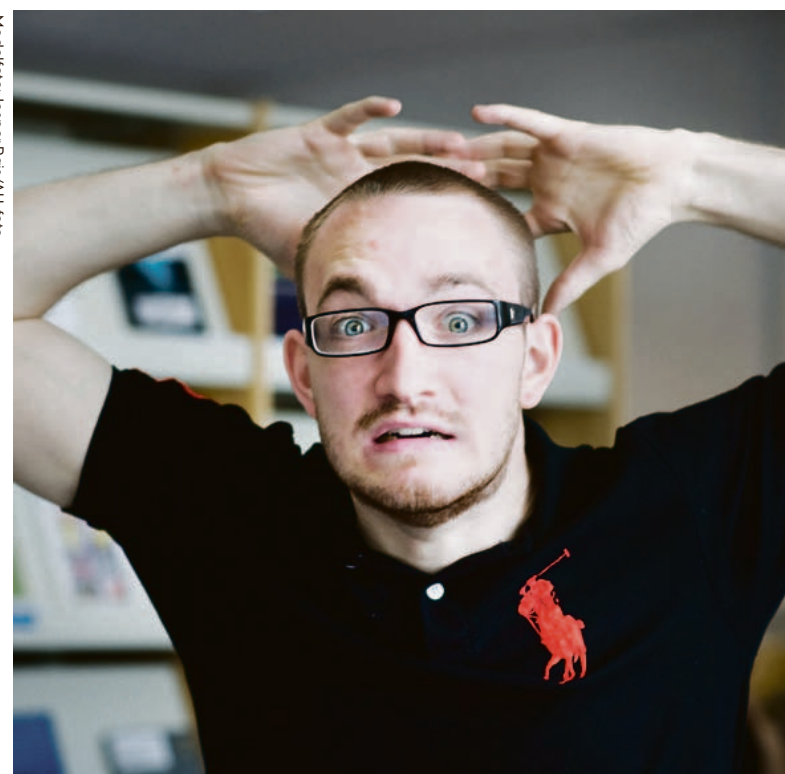
Fanny Fröhlich, studying International Studies, also welcomes some of the differences between the exam system in Denmark and that in her native Austria:

– Generally, I find the exams here challenging and interesting, with a broad variety of exam types. Usually you know well in advance how the exam will be, so you get plenty of time to prepare. Getting feedback on your work here is also much easier, which is really helpful when say you have a graded essay to turn in – it's much more difficult at my home university in Vienna to get teachers to offer comments on what you've

written, so that makes these sorts of exams here much less stressful", she says.

Big Trouble in not quite so little China

But if you still think us students here in Denmark may have it bad, spare a thought for those taking exams in China. Around 10 million students take their university entrance exams every year, competing for prestigious positions at the country's best universities, in order to secure their futures in a country with arguably the fiercest jobs market in the world. Such is the value of these exams that the Chinese government moves exam authors to secret locations while the papers are being written, and the printing of the papers is carried out by inmates at maximum-security prisons. And it's not just the government that goes to extremes – in some instances, desperate parents do their utmost to ensure their children the best possible chance of success. There have even been reports of girls being made to take

Modelfoto: Jesper Rasmussen/AU-foto

Cheer up, it could be worse.

birth control pills, lest a period arrive at an inopportune time. City authorities also do their best for their stressed students: in some cities police cars are banned from using their sirens during testing hours, and all construction work is halted the day before to guarantee a good night's sleep. Despite these measures, around 40% of these students will fail, being forced to go through the whole process again the following year, or to seek places at less competitive and less prestigious private universities.

A special case

Finally, the most unique exams in the world are arguably the entrance exams for Examination Fellowships at All Souls' College in Oxford, where applicants compete for fully-funded research positions. Candidates are invited to offer their reflections on subjects as diverse as 'Do children's games involving blindfolds reveal an inherent cruelty in human nature?' to 'Does the moral character of an orgy change when the participants wear Nazi uniforms?'. Anyone have any thoughts? ■

COMIC STRIP ABOUT UNIVERSITY LIFE

Jorge Cham has a PhD in mechanical engineering, specialising in robots, and he is a former research professor at the California Institute of Technology. He's also world famous for his comic strip about university life. Each month 4.5 million people visit his homepage to read "Piled Higher and Deeper", as the comic strip is called.

AARHUS UNIVERSITET

"Flere mænd i familien havde domme for brandstiftelse"

Læs om krigeren i vores gener side 9

UNivers

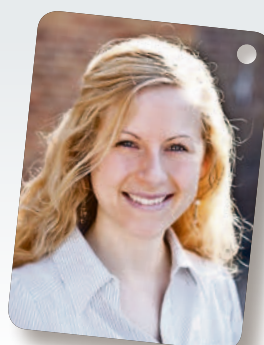
STUDENTER-
SIDERNE

News in English

Get closer to Aarhus University. Read the news summary for international staff on **PAGE 2**, and the summary for international students on **PAGE 19**

Et nyt AU Nedtællingen til bestyrelsens beslutning om et nyt AU er i gang. 17. juni skal bestyrelsen træffe en beslutning, og rektoratet påtænker at foreslå fire hovedområder i stedet for de nuværende ni. Læs **SIDE 4-5**

Drømmer du om en forsker- karriere?

Så tag selv kontakt til de videnskabelige miljøer. Få flere gode råd og læs meget mere om ph.d.-uddannelsen på **SIDE 10-11**